

HRVATSKI VOJNIK

Broj 42./43. Godina III. 15. srpnja 2005. www.hrvatski-vojnik.hr BESPLATNI PRIMJERAK

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X

9 771330 500003

€ 2,10•CAD 3,00•AUD 3,30•USA 2,00•CHF 3,50•SIT 4,30,00•SEK 17,00•NOK 17,00•DKK 15,50•GBP 1,30

Razgovor

Pukovnik Marinko Ogorec, načelnik Odjela bilaterale u Službi za medunarodnu obrambenu suradnju i autor knjige *Vojno-diplomatska praksa*

Diplomacija je izazov, ali i naporan posao

London na meti terorista, NATO pruža deklarativnu potporu

Jačanje borbe protiv terorizma

NATO - OTAN

Samo dan nakon terorističkih napada na London, u središtu NATO-a u Bruxellesu održana je izvanredna sjednica Sjeveroatlantskog vijeća na kojoj su sudjelovali predstavnici 26 zemalja članica NATO-a. Nakon sjednice, baš kako se i očekivalo, glavni tajnik NATO-a, Jaap de Hoop Scheffer, javno je izrazio deklarativnu potporu NATO članica Velikoj Britaniji i stanovnicima Londona, usput jasno ustvrdivši kako se svijet nakon svakog napada sve više ujedinjuje u borbi protiv terorizma.

"Ti događaji su samo poslužili jačanju odluke saveznica da nastave

zajedničke operacije protiv terorizma. Ovi događaji nisu razlog za kolbanje, oni su prije razlog za udvostručavanje naših napora", kazao je Jaap de Hoop Scheffer.

Iako je javnost od NATO-a očekivala konkretne prijedloge borbe protiv terorizma, potpuno je jasno da tako nešto nije moguće osmisiliti do slovce preko noći. Naime, antiteroristička borba vodi se ponajviše obavještajnim radom, a epilog toga su pronalaženja terorističkih celija na zapadu, uništavanje baza za obuku na istoku te konkretno onemogućavanje terorističkih

akata kakvi su viđeni u Londonu.

Stoga je zajednička izjava članica NATO-a, koju je javnosti prenio glavni tajnik, posve logična. Pojednostavljeni rečeno, podsjetimo, nakon terorističkih napada na Washington i New York 11. rujna 2001. godine, NATO se pozvao na članak 5 svoje utemeljitelske povelje u kojoj stoji da je napad na jednu njegovu članicu napad na sve zemlje članice.

Neven MILADIN

Katastrofa u Londonu

Zapadni analitičari slažu se samo u jednom: do tragedije u Londonu moralo je doći prije ili kasnije. Jednostavno, britanska pomoć SAD-u diljem svijeta isuviše je iritantna terorističkim organizacijama da bi one glavni grad Engleske poštovale nevinih žrtava. Podmukli napad izведен je gotovo istim načelom kao i u New Yorku i Madridu. Eksplozije su odjeknule u vrijeme najveće prometne gužve, u jutarnjim satima, kada je broj žrtava, što poginulih, a što ranjenih, potencijalno najveći, i stoga se može zaključiti da je konačan epilog od

50-ak usmrćenih i 700 ranjenih mogao biti kudikamo katastrofniji.

Velika Britanija, a posebice premijer Tony Blair, izvrsno su reagirali neposredno nakon napada.

Sve službe zadužene za otklanjanje posljedica terorističkih napada vrlo su brzo bile na mjestu zločina, te je time sigurno spašen velik broj života, a političari i javni radnici smirivali su situaciju smanjujući tako potencijalnu paniku u višemilijunskoj metropoli. No, unatoč svemu, gorka istina o brojnim nevinim

žrtvama i unatoč osjećaju nemoći Londončana kako njihovim životima upravljaju ljudi kojima je svetost ljudskog života potpuno nepoznat pojam, ipak boli i uljeva nesigurnost. Ne računamo li žrtve, to je i bio cilj bolesnih umova koji su napali u londonskoj podzemnoj željezničici i digli u zrak gradski autobus...

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@mohr.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@mohr.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@mohr.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@mohr.hr)

Urednici rubrika: Marija Alvir

(marija.alvir@mohr.hr), Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinari: Leida Parlóv, Milenka Pervan Stipić

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@mohr.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogićić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovac d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci 30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovac d.d., Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj 165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice pošalju na adresu TISAK trgovac d.d. Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

AKD Tisak:
AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska<http://www.hrvatski-vojnik.hr>

E-mail: hrvojnik@mohr.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2005.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**Pukovnik Marinko Ogorec,
autor knjige Vojno-diplomatska praksa**

Prije je uloga vojne diplomacije bila primarno informativno-analitička, dok se danas vojna diplomacija temelji uglavnom na suradnji oružanih snaga zemalja koje međusobno razmjenjuju vojno-diplomatske predstavnike

Strana 4

Otvoreno 42. svjetsko vojno prvenstvo u mornaričkom petoboru

Na ovogodišnjem prvenstvu u mornaričkom petoboru, koji je vjerojatno jedan od najtežih sportova današnjice, sudjeluje 95 natjecatelja. Oni se do 15. srpnja na sportskim terenima u vojarni "Sv. Nikola" i u bazenu "SC Poljud" natječu u pet disciplina. Prvenstvo je otvorio izaslanik ministra obrane državni tajnik Mate Raboteg

Strana 8

Sprječavanje krijumčarenja oružja za masovno uništavanje prekomorskim putevima

Proliferistička sigurnosna inicijativa (Proliferation Security Initiative) SAD-a ima za cilj onemogućiti krimićarske tokove oružja za masovno uništavanje prekomorskim putem, barem u onom dijelu koji se može izvesti presretanjem sumnjivih brodova i zaplenom inkriminiranog tereta. Koncem 2004. godine prva uvježbavanja takvih scenarija počele su pomorske snage Japana, Australije, Francuske i SAD-a

Strana 23

Kawasaki OH-1 "Ninja"

Iako je OH-1 isključivo izvidnički helikopter, on je ne samo prvi japanski pokušaj izrade takve vrste helikoptera, već zasigurno i stepenica prema razvoju prvog japanskog borbenog helikoptera

Strana 25

Naslovnicu snimio Davor KIRIN

pukovnik Marinko Ogorec

načelnik Odjela bilaterale u Službi za medunarodnu obrambenu suradnju i autor knjige *Vojno-diplomska praksa*

- **vojni izaslanik** je dio diplomatskog predstavništva, ali je u svom radu autonoman i odgovoran svom ministarstvu obrane
- **Republika Hrvatska** ima 18 vojno-diplomskih predstavnika u svijetu

Diplomacija je izazov, ali i naporan posao

Prije je uloga vojne diplomacije bila primarno informativno-analitička, dok se danas vojna diplomacija temelji uglavnom na suradnji oružanih snaga zemalja koje međusobno razmjenjuju vojno-diplomske predstavnike. Dobar vojni izaslanik prije svega mora biti fleksibilan u razmišljanju, pristupačan, komunikativan, u kontaktu s ljudima treba biti jednostavan, tolerantan, poznavati dobro jezik, diplomatsku etiku, mora biti uglađen i, naravno, poznavati svoju struku, odnosno vojnu znanost, jer mu je to sastavni dio posla

Leida PARLOV
snimio Davor KIRIN

Vojna diplomacija nije nastala odjednom već se kontinuirano razvijala u sklopu opće diplomacije, tako da je danas u suvremenim međunarodnim odnosima važan oblik međudržavnog komuniciranja.
Ona daje veliku potporu klasičnoj diplomaciji. Čak bih mogao reći da se radi o dva paralelna kolosijeka proširivanja ukupnih bilateralnih i međunarodnih odnosa između dvije zemlje

Knjiga *Vojno-diplomska praksa*, koja je nedavno objavljena u izdanju Golden marketinga - Tehnička knjiga Zagreb, autorsko je djelo našeg sugovornika, pukovnika Marinka Ogoreca, načelnika Odjela bilaterale u Službi za međunarodnu obrambenu suradnju. Recenzenti dr. sc. Svetlan Berković, dr. sc. Stanko Nick i general Miroslav Jerzečić knjigu su ocijenili kao sadržajan i vrijedan rad koji sadrži korisnu i zanimljivu građu o međunarodnim vojnim odnosima i o službi i životu vojnih izaslanika u inozemstvu. Može se reći da je riječ o svojevršnom priručniku koji zahvaljujući načinu na koji je pisan može poslužiti širokom krugu čitatelja, mnogo širem nego što su vojni izaslanici, djelatnici Ureda za vojne izaslanike i protokol ili onima koji se bave obukom kandidata za te dužnosti. Pukovnik Ogorec se već dugi niz godina bavi poslovima vezanim uz bilateralnu suradnju i vojnu diplomaciju, a kako je i sam bio vojni izaslanik u Ruskoj Federaciji, možemo slobodno reći da se veliki dio knjige temelji na spoznajama i iskustvima iz "prve ruke".

Koja je bila ideja vodilja kada ste se odlučili napisati knjigu *Vojno-diplomska praksa*?

Osnovno je bilo to što kod nas ima vrlo malo literature iz tog područja, a i ta je uglavnom napisana još u doba blokovske

polarizacije, kada je uloga vojnog izaslanika bila potpuno drugačija od ove koju ima danas. Namjera mi je bila napisati knjigu koja će poslužiti našim vojnim izaslanicima koji već rade taj posao, onima koji se za njega tek pripremaju, kao i svim djelatnicima koji rade na poslovima međunarodne vojne i obrambene suradnje. U pisanju knjige mnogo su mi koristila iskustva iz vlastite vojno-diplomske prakse, i to posebice u definiranju pojedinih termina, a isto tako i u koncipiranju pojedinih poglavljja, pogotovo onog koje donosi preporuke vojnim izaslanicima.

Kakav je odnos vojne i klasične diplomacije i koje su to specifične zadaće vojne diplomacije?

Vojna diplomacija nije nastala odjednom već se kontinuirano razvijala u sklopu opće diplomacije, tako da je danas u suvremenim međunarodnim odnosima važan oblik međudržavnog komuniciranja. Ona daje veliku potporu klasičnoj diplomaciji. Čak bih mogao reći da se radi o dva paralelna kolosijeka proširivanja ukupnih bilateralnih i međunarodnih odnosa između dvije zemlje.

Prije je uloga vojne diplomacije bila primarno informativno-analitička, dok se danas vojna diplomacija temelji uglavnom na suradnji oružanih snaga zemalja koje međusobno razmjenjuju vojno-diplomske predstavnike. Ciljevi vojne diplomacije su

Vojna diplomacija, kao dio opće diplomacije jedne države, u suvremenoj međunarodnoj konstelaciji ima specifičnu i vrlo odgovornu zadaću.... Njezin povijesni put, od pregovora vojnih zapovjednika o uvjetima kapitulacije i okončanja bitke do visoko obrazovanih diplomata, usko je vezan za razvoj međunarodnih odnosa i diplomacije u globalu.

(Iz knjige *Vojno-diplomska praksa*)

pozitivna prezentacija vlastitih oružanih snaga, zaštita interesa svojih oružanih snaga u zemlji domaćinu i procjena oružanih snaga zemlje domaćina. Ona pomaže općem razumijevanju i suradnji oružanih snaga dviju ili više zemalja.

Koje osobine mora imati vojni izaslanik da bi mogao uspješno obavljati svoj posao ?

Dobar vojni izaslanik prije svega mora biti fleksibilan u razmišljanju, pristupačan, komunikativan, u kontaktu s ljudima treba biti jednostavan, tolerantan, poznavati dobro jezik, diplomatsku etiku, mora biti uglađen i, naravno, poznavati svoju struku, odnosno vojnu znanost, jer mu je to sastavni dio posla.

Vojno-diplomska predstavninstva djeluju u pravilu u sklopu veleposlanstva. Kakav je odnos veleposlanika i vojnog izaslanika?

U načelu vojni izaslanik je bliski suradnik veleposlanika i svih ostalih diplomatova u veleposlanstvu. Obaveza mu je da ukoliko treba savjetuje veleposlanika i ostale diplomeate o pitanjima iz područja svoje djelatnosti, te ukoliko treba sudjeluje u radu kolegija veleposlanstva. Odnosi su vrlo jasno definirani. Vojni izaslanik je dio diplomatskog predstavninstva, ali je u svom stručnom radu u cijelosti autonoman i odgovoran svom ministarstvu obrane.

Što nam možete reći o svojoj vojno-diplomskoj praksi?

Bio sam prvi vojni izaslanik Republike Hrvatske u Ruskoj Federaciji, tako da sam trebao pri našem veleposlanstvu u Moskvi otvoriti i ustrojiti vojno-diplomatsko predstavninstvo. To je bio dosta zahtjevan i odgovoran posao, a veliku pomoć u tome pružili su mi svi djelatnici našeg veleposlanstva, pogotovo tadašnji veleposlanik Hido Bišćević i, naravno, moja obitelj. Kada sam došao u Rusiju 2000. godine zemlja je prolazila kroz turbulentno razdoblje, tako da mogu reći da su moje četiri godine provedene u diplomaciji bile vrlo kompleksne. Bilo je mnogo različitih događanja i situacija u kojima smo i moja obitelj i ja mnogo toga naučili. Mislim da sam tijekom boravka u Rusiji napravio dosta, iako se, naravno, uvijek može napraviti više i bolje, ali ne smije se zaboraviti da je diplomacija proces koji traje i da se nikakvi uspjesi ne postižu brzo. Pogotovo ne senzacionalni - diplomatski, pa tako ni vojna, u načelu ne trpi senzacionalizam.

Spomenuli ste obitelj. Kakvu ulogu ima supružnik vojnog izaslanika?

Veliku. Supružnik je na neki način drugi pol vojno-diplomatskog predstavnika i nositelj velikog dijela protokolarnih obveza i zadaća, i u tom dijelu mora biti vrlo reprezentativan. Kratko rečeno, vojni izaslanik sa

Vojni diplomat je dio globalnog diplomatskog komuniciranja, čiji izvori informiranja su načelno javnog karaktera pa se, sukladno tome, vojni diplomat ne razlikuje u većoj mjeri od "civilnog", jer jednak tako predstavlja svoju zemlju i zastupa njezine interese, preciznije oružane snage.

(Isto)

supružnikom je tim. Supružnik bi trebao poznavati jedan svjetski jezik i dio diplomatskog protokola koji se odnosi na njega.

Kako ste surađivali s vojnim izaslanicima drugih zemalja koji su bili akreditirani u Rusiji?

Kako s kim. U načelu, kontakti su bili dobri. Najteže mi je bilo uspostaviti kontakte s vojno-diplomatskim predstavnicima latinsko-američkih zemalja, i to prije svega zbog jezične barijere. Oni nisu govorili ni ruski ni engleski, a ja ne znam španjolski, tako da je s njima bilo iznimno teško komunicirati.

Kakva je uloga vojno-diplomskog zbora i koje su njezove zadaće?

Unutar vojno-diplomatskog zbora sve zemlje imaju formalno jednako mjesto, ali se u praksi ne može reći da svi vojni izaslanici imaju istu važnost, jer to na vrlo konkretn način definira međunarodni položaj i geopolitička uloga njihovih država. To je osobito vidljivo u velikom diplomatskom zboru, kao što je to onaj u Rusiji, koji je brojao više od 200 vojnih di-

Hrvatska ima 18 vojno-diplomatskih predstavnika, i

to 15 vojnih izaslanika, jednog pomoćnika vojnog izaslanika i dva vojna sa-

vjetnika u sklopu vojnih misija, ne računajući vojnu misiju pri NATO-u, koja je

u ustrojenom sklopu Službe za NATO i PfP.

Mandat naših vojnih izaslanika traje četiri godine.

Broj mandata nije ograničen, ali se idući može dobiti tek nakon dvije godine provedene u domovini.

Uobičajeno je da su vojni izaslanici čina pukovnika - brigadira, a često i generala

Tijekom mandata u Ruskoj Federaciji s kolegom iz Velike Britanije

plomata te predstavlja konglomerat različitih ljudi i političkih interesa, ne rijetko i međusobno suprotstavljenih.

Što biste istaknuli kao dobre, a što kao manje dobre strane vojno-diplomatskog poziva?

Diplomacija je lijep posao, ali kao i svaki drugi ima i dobre i loše strane. Lijep je utoliko što komunicirate s drugim ljudima, dolazite na mjesta i do informacija do kojih se u načelu teže dolazi, a lošije strane su to što ipak živite četiri godine u stranoj zemlji, što često

Raščlamba informacija i formulacija izvješća čine najvažniji segment analitičkog rada vojnog izaslanika. Ujedno to je najkreativniji dio njegove djelatnosti, koji najbolje pokazuje njegovu stručnost i sposobljenost za posao kojim se bavi.

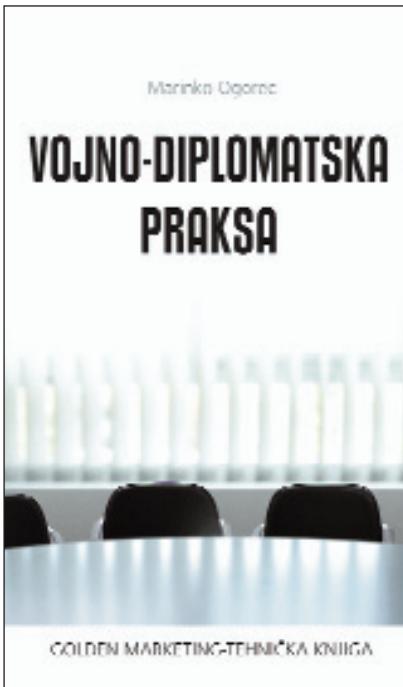
(Isto)

nije lagano, pogotovo ako imate djecu školske dobi koja se moraju prilagodavati novoj sredini, posebice novim školskim programima. Naravno, mnogo toga ovise i o tome u kojoj ste zemlji. Treba se priviknuti na novu sredinu, mentalitet ljudi, klimatske prilike. Ja sam se vrlo teško priviknuo na glasovitu „rusku zimu“ i na temperaturu od minus 37 stupnjeva. Ukratko, diplomacija svakako jest izazov, ali ako se želi raditi pošteno, to je ipak naporan posao. Slobodno se može izvući zaključak da je diplomatski poziv naporan izazov.

U knjizi ste se osvrnuli i na razvoj Hrvatske vojne diplomacije.

Da, smatrao sam da se treba osvrnuti na to tzv. herojsko doba stvaranja i razvoja hrvatske vojne diplomacije, što je doista i bilo. Počelo se s dva-tri čovjeka a, uvjetno rečeno, prava vojna diplomacija počela se razvijati kad je formiran Ured za vojne izaslanike i protokol. Prvi oblici međunarodne vojne suradnje, pa u skladu s tim i svojevrsne vojno-diplomatske aktivnosti, započele su s dolaskom snaga UN-PROFOR-a u Hrvatsku i formiranjem odgovarajuće strukture za vezu s tim snagama. Prvim hrvatskim vojnim izaslanicima, upućivanim na svoje vojne dužnosti još tijekom Domovinskog rata, prioritet je bio promicanje istine o Domovinskom ratu i prezentacija hrvatskih i nacionalnih vojnih ciljeva.

Poslije je u sastavu Ureda za protokol i vojne izaslanike djelovala i Vojno-diplomska škola koja je, mislim, bila izrazito dobro koncipirana. Školovanje je trajalo pet mjeseci, a izobrazba je obuhvaćala proučavanje osnova diplomacije, protokola i protokolarnih obveza vojnih izaslanika, međunarodnog prava, pojedinih vojno-stručnih predmeta te usavršavanje znanja stranog jezika. Predavači su bili iskusni diplomati iz Ministarstva vanjskih poslova, profesori s Fakulteta političkih znanosti, te naši vojni izaslanici. Škola je djelovala do 2000. godine, a ove bi se godine ponovno trebalo nastaviti sa sličnom vojno-diplomatskom izobrazbom.

Koliko Republika Hrvatska ima akreditiranih vojnih izaslanika i kako je organiziran njihov rad?

Republika Hrvatska ima 18 vojno-diplomatskih predstavnika, i to 15 vojnih izaslanika, jednog pomoćnika vojnog izaslanika i dva vojna savjetnika u

Od 2002. godine hrvatska vojna diplomacija ima svog predstavnika u Ujedinjenim narodima (DPKO). Valja očekivati da će u perspektivi postrojbe hrvatskih oružanih snaga biti još više angažirane u mirovnim i humanitarnim misijama različitog karaktera... Time se otvara još jedna stranica u razvoju hrvatske vojne diplomacije.

(Isto)

Temeljne zadaće hrvatske vojne diplomacije usmjerene su na promoviranje bilateralne obrambene suradnje, širenju razumijevanja i povjerenja i razvoju širokog spektra zajedničkih aktivnosti.

Na multilateralnom planu hrvatska vojna diplomacija usmjerena je prije svega na ulazak u NATO, ali ujedno realizira i druge multinacionalne inicijative, pretežito regionalnog karaktera.

(Isto)

sklpu vojnih misija, ne računajući vojnu misiju pri NATO-u, koja je u ustrobenom sklpu Službe za NATO i PtP. Mandat naših vojnih izaslanika traje četiri godine. Broj mandata nije ograničen, ali se idući može dobiti tek nakon dvije godine provedene u domovini. Inače, trajanje mandata određuje svaka zemlja sebi, a mislim da je diplomatski staž u nekoj zemlji od 3 do 4 godine najoptimalniji. U Rusiji je, na primjer, rekorder u vojno-diplomatskom stažu bio vojni izaslanik Mozambika koji je tamo proveo 22 godine.

Naši se vojni izaslanici sastaju jednom godišnje, a takva je praksa i u većini drugih zemalja. Sastanak, ili kako mi kažemo - raščlamba vojnih izaslanika, organizira se kako bi se razmijenila mišljenja, stavovi i upoznalo ostale kolege sa situacijom u zemlji primateljici, te kako bi vojni izaslanici dobili konkretne naputke za svoj rad u idućem razdoblju. U skladu s neispisanom vojno-diplomatskom praksom, uobičajeno je da su vojni izaslanici čina pukovnika-brigadira, a često i generala. Naši propisi navode da je najniži čin koji vojni izaslanik može imati pukovnik, dok je većina naših vojnih izaslanika čina brigadira.

Koliko Vam iskustvo iz diplomacije koje ste stekli tijekom boravka u Rusiji pomaže u sadašnjem poslu?

Sada radim na koordinaciji aktivnosti naših vojnih izaslanika i koordinaciji obrambene bilateralne suradnje s našim zemljama partnerima, tako da mi iskustvo koje sam stekao tijekom boravka u Rusiji uvelike pomaže u radu. Mislim da je to bio dio u mozaiku mojih dosadašnjih aktivnosti koji mi je bio iznimno potreban, mogao bih čak reći i nezaobilazan za obnašanje današnje dužnosti. ■

Okrugli stol Marshall Centra

Uugodnom ambijentu hotela "Aristos" u zagrebačkom naselju Buzin 29. je lipnja organiziran okrugli stol Marshall Centra i Marshall kluba Hrvatska. Niti dugačak naziv "Jugoistočna Europa - put od stabilnosti do prosperiteta - izazovi i problemi" nije obuhvatio cijelu njegovu namjenu i sadržaj, kontekst je bio još širi. Pozdravni govor održao je izvršni direktor hrvatskog Kluba brigadir Mladen Nakić. Osim predavanja eminentnih stručnjaka u vezi s navedenim

temama na skupu je detaljnije predstavljen Marshall Centar. To je, na samom početku, učinio njegov direktor John Rose, koji se osim toga ukratko osvrnuo na budućnost Centra (do 2015. godine). Ta slika je u uskoj vezi sa svjetskim kretanjima, tako da je zapravo dan jedan zanimljiv presjek moguće svjetske budućnosti. Djelovanje Centra u Hrvatskoj Rose je najbolje opisao rekavši kako je "vrlo ponosan na vrlo visoki stručni i ljudski potencijal hrvatskih polaznika koji su prošli kroz obrazovni sustav Centra", a njihova iskustva "žele se koristiti u budućem radu Centra".

■ *Direktor Centra dr. John Rose istaknuo je visoki stručni i ljudski potencijal hrvatskih polaznika koji su prošli kroz obrazovni sustav Centra*

Snimio Davor KIRIN

Dobra organizacija bila je potkrijepljena i svim mogućim promotivnim materijalima putem kojih su se s aktivnostima ove ugledne međunarodne institucije mogli upoznati svi zainteresirani, pa se i prijaviti za članstvo u Marshall klubu.

Sudionici okruglog stola su osim predavača (saborski zastupnik dr. sc. Krešimir Čosić, dr. sc. Dragan Lozančić iz MORH-a, prof. dr. sc. Mladen Staničić, dr. sc. Vlatko Cvrtila, savjetnik Predsjednika RH, te dr. sc. Damir Kušen iz MVP-a), te članova hrvatskog Kluba bili i bivši, ali i mogući budući polaznici Centra iz MORH-a i OS-a, te drugih državnih tijela.

Domagoj VLADOVIĆ

Snimio Davor KIRIN

CBMTS - Industry IV

Treći svjetski kongres o kemijском, biološком i radiološkom terorizmu

Od 17. do 23. rujna 2005. godine održat će se u Dubrovniku četvrti u nizu CBMTS - Industry serije znanstvenih skupova pod naslovom CBMTS-Industry - IV, "The Third World Congress on Chemical, Biological and Radiological Terrorism" (CBMTS Industry - IV "Treći svjetski kongres o kemijском, biološkom i radiološkom terorizmu"). Organizatori kongresa su američka tvrtka ASA Inc. - Applied Science and Analysis, Aberdeen, Maryland, SAD, Međunarodni organizacijski odbor i Ministarstvo obrane Republike Hrvatske.

Hrvatski organizacijski odbor, pod predsjedanjem pomoćnika ministra obrane za obrambenu politiku Igora

Pokaza, sastavljen je od predstavnika Ministarstva obrane, suradnih ministarstava i tijela državne uprave, kao i znanstvenih institucija. Na kongresu se očekuje sudjelovanje oko 250 znanstvenika i profesionalaca iz područja sprječavanja širenja znanja i tehnologije u području oružja za masovno uništenje, postupka suvremene detekcije i identifikacije kemijskih i bioloških agensa i radioaktivnih tvari, osobne i kolektivne zaštite, dekontaminacije, propusdbe mogućih posljedica, kao i medicinskog tretmana u slučaju NKB terorizma iz 45 zemalja svijeta.

Sve obavijesti o kongresu, kao što su: program, prijavljivanje, prijava radova i sažetaka, smještaj, kotiza-

cija i ostalo, zainteresirani mogu naći na web stranicama kongresa: <http://www.asanltr.com>.

Za kontakt i daljnje dogovore možete se obratiti Organizacijskom odboru čije se sjedište nalazi u Upravi za obrambenu politiku, Služba za obrambenu politiku i planiranje, Ilica 256 b, 10000 Zagreb (kontakt osobe: pukovnik dr. Slavko Bokan, tel: 378 6695 ili 091/663 7287, fax: 378 6700, email: slavko.bokan@morh.hr i brigadir mr. sc. Zvonko Orešovec, tel: 4567 866 ili 091/504 3839 i email: zvonko.orehovec@morh.hr).

Opširnija narava je na
www.hrvatski-vojnik.hr

Otvoreno 42. svjetsko vojno prvenstvo u mornaričkom petoboju

Prijateljstvo kroz sport

Na ovogodišnjem prvenstvu u mornaričkom petoboju, koji je vjerojatno jedan od najtežih sportova današnjice, sudjeluje 95 natjecatelja. Oni se do 15. srpnja na sportskim terenima u vojarni "Sv. Nikola" i u bazenu "SC Poljud" natječu u pet disciplina. Prvenstvo je otvorio izaslanik ministra obrane državni tajnik Mate Raboteg, koji je zahvalio Međunarodnom vijeću za vojni sport (CISM) na povjerenju koje su ukazali Hrvatskoj ratnoj mornarici dodijelivši joj odgovornu i zahtjevnu ulogu organizatora tako velikog međunarodnog natjecanja

Napisala i snimila Leida PARLOV

Natjecalo se 95 natjecatelja iz 15 zemalja

Usplitskoj vojarni "Sveti Nikola" 10. srpnja svečano je otvoreno 42. svjetsko vojno prvenstvo u mornaričkom petoboju. Ceremoniji otvorenja koja je započela svečanim defileom sportaša i sportašica iz svih 15 zemalja sudionica nazočili su, uz predstavnike MO-a i OS RH, službenog predstavnika Međunarodnog vijeća za vojni sport (CISM) i najviši predstavnici vlasti Splitske županije i grada Splita, predstavnici diplomatskog zbora te brojni drugi gosti i uzvanici iz sportskog i javnog života.

Natjecateljima i natjecateljicama iz Argentine, Brazila, Danske, Južne Afrike, Španjolske, SAD-a, Finske, Italije, Norveške, Poljske, Rusije, Švedske, Turske, Njemačke i zemlje domaćina Hrvatske, koji su se uz zvukove Orkestra HRM-a okupili na sportskim terenima vojarne "Sveti Nikola" u Lori mnogo uspjeha i sportske sreće poželjeli su izaslanik načelnika GS OS-a RH i zapovjednik HRM-a kontraadmiral Zdravko Kardum, predsjednik Organizacijskog odbora kapetan bojnog broda Ante Urlić i službeni predstavnik

CISM-e pukovnik Mikael Mineur. Ono što vidim na ovom stadionu sami su pobednici! Republika Hrvatska, oružane snage RH i grad Split iskoristili su priliku i prihvatali izazov da pokažu nama i ostatku svijeta ovu predivnu zemlju, njezinu gospoljubivost, kulturnu baštinu, svoje organizacijske sposobnosti i posvećenost sportu kao važnoj sponzi prijateljstva između ljudi", rekao je pu-

kovnik Mineur te je dodao kako su Republika Hrvatska, OS RH i grad Split uložili mnogo truda kako bi što uspješnije organizirali to prvenstvo.

Prvenstvo je otvorio izaslanik ministra obrane državni tajnik Mate Raboteg, koji je zahvalio Međunarodnom vijeću za vojni sport (CISM) na povjerenju koje su ukazali Hrvatskoj ratnoj mornarici dodijelivši joj odgovornu i zahtjevnu ulogu organizatora tako velikog me-

■ Prvenstvo je otvorio državni tajnik MORH-a Mate Raboteg

đunarodnog natjecanja. Istaknuo je da MO i OS RH-a pridaju veliku važnost promicanju sportskih aktivnosti i razvoju sporta među svojim pripadnicima te da je zato i dodjela organizacije tog natjecanja priznanje CISM-e Republici Hrvatskoj za takav rad. Izrazio je i svoje poštovanje CISM-i zbog promicanja načela prijateljstva, zajedništva, solidarnosti, razumijevanja i suradnje te duhovnog i tjelesnog zdravlja među pripadnicima oružanih snaga zemalja diljem svijeta.

U sklopu svečanosti otvorenja prvenstva predsjednik Organizacijskog odbora kapetan bojnog broda Ante Urlić i službeni predstavnik CISM-e pukovnik Mikael Mineur položili su vijenac i zapalili svjeće na spomen-ploči poginulim pripadnicima HRM-a, a održana je i press-konferencija na kojoj su se novinari upoznali s organizacijom i načinom rada Međunarodnog vijeća za vojni sport u čijem je članstvu 126 zemalja svijeta, a sportaši-vojnici se pod okriljem CISM-e i pod motom "Prijateljstvo kroz sport" natječe u 28 sportova.

Na ovogodišnjem prvenstvu u mornaričkom petoboju, koji je vjerojatno jedan od najtežih sportova današnjice, sudjeluje 95 natjecatelja. Oni se do 15. srpnja na sportskim terenima u vojarni "Sv. Nikola" i u bazenu "SC Poljud" natječu u pet disciplina: utrci s mornaričkim preprekama, plivačkoj utrci spašavanja života, utrci plivačke korisnosti, utrci pomorskih vještina i amfibijskoj kros-utrci, a sva se natjecanja budu pojedinačno i ekipno.

Dan državnosti i dodjela NATO medalja

Dodjela medalja bila je jednostavna i skromna, bez velikih ceremonija. Sve je izvedeno u skladu s Obrednikom OSRH. Mnogi VIP gosti priključili su se dodjeli medalja tako da je atmosfera bila više prijateljska nego službena. Sve je odradeno na vrijeme i s velikom motivacijom svakog pojedinca, jer osim dobivanja medalje i svega onoga što ona predstavlja jako nam je stalo pokazati se i dobrim domaćinima

Iz Afganistana Robert MIKAC

■ Ceremonija dodjele NATO medalja

Uz obilježavanje svih praznika koji se slave u domovini a koje kao pripadnici kontingenta isto tako dostojanstveno obilježavamo u misiji, sagledavajući njihovu važnost i naše vrijeme provedeno u misiji, zapovjednik kontingenta bojnik Tihomir Zebec odlučio je da uz obilježavanje Dana državnosti provedemo i *Medal Parade*. S obzirom na naše vrijeme provedeno u misiji i uz druge utjecaje, spajanje dva važna događaja u jedan pokazalo se optimalnim i najboljim rješenjem proslave oba događaja.

Medal Parade

Pripreme za obilježavanje oba događaja i uručivanje NATO medalja pripadnicima kontingenta za sudjelovanje u ISAF misiji započele su osvanjem koordinacijskog odbora koji je bio zadužen za planiranje i organizaciju *Medal Parade*, uz pomoć i svih ostalih pripadnika kontingenta.

Bilo je potrebno dogоворити i odradити mnogo sastanaka, осигурати prostor, pozвати госте, израдити протокол, како бисмо се показали у нај boljem svjetlu. Све је оdradено na vrijeme i s velikom motivacijom svakog pojedinca, jer osim dobivanja medalje i svega onoga

što ona predstavlja jako nam je stalo pokazati se i dobrim domaćinima i ugodnom sredinom, gdje je svakom gostu dragو doči i provesti vrijeme.

Uz rad koordinacijskog odbora, veliki pozadinski posao organizacije i prihvata gostiju odradili su pripadnici 2. kontingenta, njih sedmorica koji su tijekom svoje prve misije ISAF IV, dobili NATO medalju koja se uručuje samo jednom. Oni su svojim nesebičnim radom i zalaganjem omogućili svima nama da se u miru pripremimo i dobijemo medalje. Kada je završila svećnost i ispråcene su državne i zastave kontingenta, počelo je neformalno druženje s dragim nam gostima.

Dar karabinjera - talijanski križ

Prvo druženje toga dana organizirano je unutar *Spanish* bara serviranjem hladnih narezaka i pića, dok je drugi dio započeo u poslijepodnevnim satima u hrvatskom kampu uz nadaleko poznati i najbolji roštilj u Kabulu. Tu treba istaknuti pojedince koji su neuromorno, prkoseći uzavrelom suncu, satima brinuli oko roštilja kako bi sve bilo na vrijeme. Tog poslijepodneva i večeri naš kamp je bio iznimno popуларно mjesto u *Campu Warehouse*.

Prihvati gostiju i proslava održani su ispod novosagrađene terase na prostoru našeg kampa, - prekrasne drvene konstrukcije prekrivene bambusovim stabljikama, terase koja još čeka svoje ime, a koja će ostati kao trag kreativnosti 5. HRV CON-a i naslijeđe mnogima koji dolaze iza nas.

Dodjela medalja bila je jednostavna i skromna, bez velikih ceremonija. Sve je izvedeno u skladu s Obrednikom OSRH. Mnogi VIP gosti su se priključili dodjeli medalja tako da je atmosfera bila više prijateljska nego službena.

U tjedan dana za nekolicinu pripadnika 5. HRV CON-a to je bila druga medalja koju su primili. Nai-me, 18. lipnja je na prigodnoj svećnosti u talijanskom kampu Invictia devetorici pripadnika našeg kontingenta dodijeljen talijanski križ u sjećanje na operaciju u Afganistanu, a uz dopuštenje talijanskog ministra obrane dodijelio nam ga je zapovjednik ITALFOR X. Inicijativa je krenula od već spominjanih karabinjera s kojima imamo iznimno dobru suradnju na svim poljima. Zauzvrat je karabinjerima uručena značka vojne policije s posvetom načelnika UVP-a.

Uz takve prigodne događaje, kada se opustimo i pokušamo proveseliti, naš rad unutar ustrojbenih cjelina u kojima smo raspoređeni odvija se bez problema. Kako se nalazimo u zadnjoj trećini našeg boravka u misiji, svjedoci smo priprema za odlazak naših kolega iz drugih nacija iz misije, koji nisu došli kada i mi. Neki su došli ranije a neki kasnije i sada su u pripremama za povratak svojim domovima. Za nas to znači dolazak novih kolega, što izaziva i nostalгију, ali znači i upoznavanje novih pripadnika, koordinaciju, te ponovni zamah i podizanje radnog elana. ■

Pripadnici hrvatskog kontingenta u svečanom stroju

Nije bitan sluh za pjesmu već za veselje

Noć 25. lipnja. Fešta je bila ludilo. Proslavu su uveličali svi naši dragi prijatelji koji su bili u Islamabadu. Svi vi koje znamo i volimo te ste noći bili s nama. I svi oni koje ne znamo, a ugradili su sebe u ovo što danas imamo i što ćemo imati. Živjela, Hrvatska! Znaj da nas tvoji uspjesi snaže. I nove ceste i velike nogometne pobjede. Ljube te tvoji vojnici iz Kašmira!

Iz Indije Davor ČULJAK

UPakistansu žive uglavnom Pakistanici. Precizni Amerikanci su izračunali da će ih koncem srpnja biti 162.419.946. Drugi narod po brojnosti u Pakistanu su Hrvati. O njihovoj veličini nema podataka. Zna se samo da ih imaaa. Njih čini skupina vojnih promatrača koja se iz godine u godinu povećava. Što znači da su oni u najmanju ruku zanimljiv izvozni produkt hrvatske države koji se na svjetskom tržištu traži. Tu je i nešto civilnih pripadnika UN-a i nešto

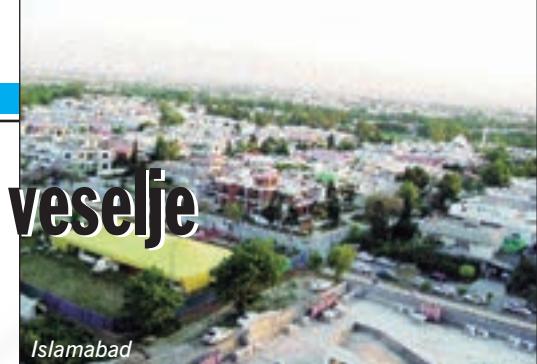
su sektori koji strašno podsjećaju na kutije. Kutije se zovu G-9, 10 ili 11, ili F-6, 7 ili 8. Kutija ima bezbroj i u njima žive ljudi. Svaka kutija u sredini, između zgrada koje predstavljaju stranice kutije, ima svoj trijem na kojem se jede, piće čaj, kupuje, prodaje, šiša, znoji i puši. Ljudi mogu živjeti u jednoj kutiji zauvijek, bez stvarne potrebe da zavire u susjednu kutiju.

U jednoj od kutija, koja se zove F-10, u velikoj zgradi koja se zove Park Towers, u trosobnom stanu na deve-

tom katu žive Hrvati, vojni promatrači. Stan pripada sinu po-knjog generala Aghe Muhammada Yahya Khana, bivšeg načelnika Glavnog stožera pakistanske vojske, a zatim i pakistanskog predsjednika, koji je predsjednikovao prije Zulfiqara Ali Bhutta. O ulozi Yahya Khana mišljenja historičara su podijeljena. Kao uostalom o svakom predsjedniku. Nakon što se za njegova mandata Bangladeš osamostalio, oni koji su smatrali da nije valjao optuživali su ga za pretjerano konzumiranje alkohola. Pošto čovjeka nisam osobno

poznavao, a kako ni o politici nemam pojma, navest ću samo sljedeće: prvo, kad otvorite Internet skužit ćete da je Yahya Khan imao neponovljivu frizuru kakvu preferiraju neki muškarci kad očelave, s usmjeravanjem preostalih dlaka oko usiju prema sredini, u čemu je, mislim bio svjetski šampion, jer je ni od čega uspio napraviti šiske i drugo, njegov sin, koji za razliku od njega ima gustu crnu kosu, nastavio je očevim stopama.

Khan mlađi voli navratiti u hrvatski stan. Dok nekoliko puta broji stanaru počne mucati, pa onda zatraži hladno pivo poslije žestice. To doista pomogne, jer mucanje odmah prestane. Napokon odustane od brojanja.

Islamabad

Onda se uvijek iznova počinje diviti svemu što je hrvatsko i našim predivnim observerima kojima počinje te-pati, u koje kaže neizmjerno vjeruje, pa više neće brojati stanarinu ispo-četka, ali stalno drži ruku na džepu u koji je stavio lov. Nakon nekoliko piva kojima ga ne stignete ponuditi jer ih prije toga on sam zatraži, obvezno svrati u toalet, valjda da se po-češlja, i od tamo gromko naglasiti da je jako zadovoljan posjetom.

Noć 25. lipnja

Fešta je bila ludilo. Proslavu su uveličali svi naši dragi prijatelji koji su bili u Islamabadu. I naša Dubravka Marijanović Prolić iz DPKO, koja je te večeri doputovala iz New Yorka.

Slavonske i dalmatinske pjevali su Talijani i Nijemci, Švedani i Belgijanci, Čileanci i Bosanci i konobari Pakistanci. Toliko spontane atmosfere nisam doživio odavno. Pod ravnateljskom palicom meštva fešte Vlade Matokovića i morskog vuka Siniše Čulara svi su se razigrali. Pa smo i moj mlađi brat Tigar i ja pustili glas. Ma nije toliko bitan sluh za pjesmu, koliko je bitan sluh za veselje.

Emocije su tako žestoko obuzele neke *observere* da je Tomo Pavičić, dok su ga nakon zdravice ljubili, samo uzvikivao: Stop abuse! Dirljivo je vidjeti ledene profesionalce kad do-dirnu svoga seniora i DCMO-a i pretvore se u nježnu razigranu djeci-cu. Nenadmašni Ivica Lovrić Zemo neumorno je satima iz duše recitirao Đuku Begovića, sve dok ga u tome iznenadni san nije prekinuo...

Svi koje znamo i volimo te ste noći bili s nama. I svi oni koje ne znamo a ugradili su sebe u ovo što danas imamo i što ćemo imati. Živjela, Hrvatska! Znaj da nas tvoji uspjesi snaže. I nove ceste i velike nogometne pobjede. Ljube te tvoji vojnici iz Kašmira!

Proslava Dana državnosti u Islamabadu

Hrvata koji šljakaju za internacionalne tvrtke i to sa ženama i djecom. Njihove su supruge uglavnom trudne. Prema nekim pesimističnim procjenama uplašenih Pakistanaca za nekoliko godina oni bi mogli postati drugi narod po brojnosti u Pakistanu.

Život u kutiji

Stalno boravište Hrvata u Pakistanu je Islamabad. Iako glavni grad, on je manji gradić za ovdašnje prilike. Nema ni milijun stanovnika. Grade ga užurbano posljednjih tridesetak godina i podsjeća na sve moderne grada-ve bez šarma. Između širokih aleja koje dragi Bog ovih dana ne hladi ni u ponoć ispod 40 stupnjeva, poredani

Vrijeme za novu dužnost

Kako je to običaj kada kolega promatrač napušta mjesto službe, oni koji ostaju pripremaju mu oproštaj. Moj naslijednik na mjestu G5 pripremio mi je tzv. *sand-party*, moju posljednju borbu s pijeskom. Nakon toga zapovjednik TS-a održao je mali govor te mi zaželio uspjeh na novoj dužnosti. Kako sam bio prvi časnik iz Hrvatske na Mijeku, nastojao sam da iza mene ostane što više. Jedan od zidova hodnika u spavaonici uređen je slikama iz Hrvatske, mapom, vojnim oznakama iz naših oružanih snaga te malim zastavicama i hrvatskim barjakom u blagovaonici

Iz Zapadne Sahare Karlo PILKO

Nakon šest mjeseci, količ se nalazim u MINURSU, a koje sam proveo na TS-u Mijek, došlo je vrijeme i za novu dužnost. Nakon moje zamolbe, a uz suglasnost zapovjednika TS-a i zapovjednika sektora, stigla je i zapovijed vojnog zapovjednika misije, mađarskog general bojnika o mom premještanju u gradić Tindouf u Alžiru. Nova dužnost službenog je naziva G4, odnosno logistički časnik.

Posljednja borba s pijeskom

Kada bih rezimirao što sam do sada odradio u misiji bilo bi to otrilike ovako: tridesetak dežurstava, osam dužnosti časnika za sigurnost zračnog prometa, šest dana u pripremi, sedamdesetak promatračkih ophodnjija u zoni odgovornosti i pedesetak dana odmora. O prijeđenim kilometrima ne želim ni razmišljati. U svakom slučaju, doista je vrijeme za promjenu okoline i dužnosti. Kako je običaj na svim TS-ima, kada kolega promatrač napušta mjesto službe, oni koji ostaju pripremaju mu oproštaj. Narančno, kako smo mi TS s najvećim brojem dana pješčanih oluja, moj naslijednik na mjestu G5 pripremio mi je tzv. *sand-party*, moju posljednju borbu s pijeskom. Prva borba s pijeskom bila je kada sam došao na Mijek prije šest mjeseci, a red je da tako i završim. Ovaj put nisu mi bile dopuštene rukavice i maska za zaštitu nosa i usta. Nakon ovog uvodnog dijela, zapovjednik TS-a održao je mali govor te mi zaželio uspjeh na novoj dužnosti, nakon toga smo razmjenjili poklone, te predali barjak UN-a. Bila

Posljednji put na okupu promatrači TS-a Mijek

je to moja posljednja noć na Mijeku. Ujutro je samo trebalo dočekati helikopter i otići, ali opet u skladu s pravilnikom, neposredno prije odlaska svi promatrači bili su prostrojeni u svečanom postroju, nakon čega je personalni časnik pročitao zahvalnicu za sve održano na TS-u, koju mi je uručio zapovjednik TS-a. Nakon toga, svečano sam podigao barjak UN-a koji su pozdravili svi promatrači. Možda sve to zvuči jednostavno, ali ovi časnici su mi postali kao obitelj pa mi odlazak nije bio nimalo jednostavan. U pratnji zapovjednika TS-a obišao sam postroj te se pozdravio sa svakim posebno. Bili su tu časnik iz Francuske, časnici iz Gane, Malezije, Kenije, Egipta, Honduras, Kine, Nigerije i Rusije. Sve redom vrsni časnici od kojih se doista moglo dosta toga naučiti, ali i oni su bili zainteresirani da što više čuju i nauče o mojoj domovini.

Trag prvog časnika iz Hrvatske

Kako sam bio prvi časnik iz Hrvatske na Mijeku, nastojao sam da iza mene ostane što više. Jedan zid hod-

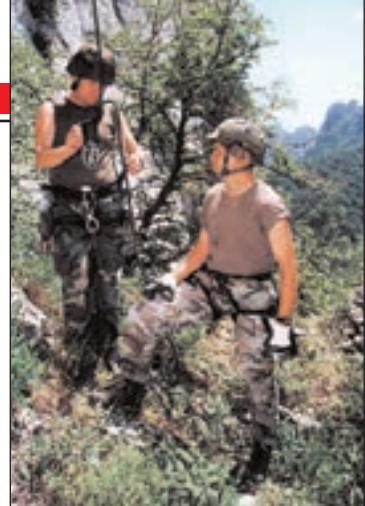
nika u spavaonici uredio sam slikama iz Hrvatske, mapom, vojnim oznakama u našim oružanim snagama te malim zastavicama. U našoj je knjižnici za iduće časnike iz Hrvatske ostalo i ponešto knjiga, ali i hrvatski barjak u blagovaonici, kako bi se oni koji tu dođu nakon mene osjećali jednako dobro i ugodno kao i ja. Imao sam sreću da je posljednjeg dana mog boravka u posjet TS-u stigao i zapovjednik vojnog dijela misije, kojem smo pred istim

helikopterom kojim ću ja otići privredili svečano postrojavanje. Bilo je to pomalo i simbolično, uvijek netko dolazi na TS ali, na žalost, netko mora i otići. Ovaj put ja sam bio taj koji je na odlasku. Već sutra general će napustiti misiju a na TS dolazi novi vojni promatrač. Nakon vojničkog pozdrava i zaželjene dobrodošlice na TS, jedino što sam mogao reći bilo je i da se vidimo u Tindoufu. Bio je to generalov posljednji posjet Mijeku prije no što nakon svog ispunjenog mandata napusti područje misije. Posljednji pozdrav TS-u, svojim kolegama i posljednji pogled upućen planini Mijek, koja nam je pružila utočište u svom podnožju. Kako bismo se držali strogo reda letenja, s Mijeku smo odletjeli prema TS-u Agwanit, a nakon toga dalje, prema TS Awsard, gdje nas je čekao UN-ov zrakoplov kojim smo konačno došli do zapovjedništva misije u Laayounu. Prije no što se konačno uputim za Tindouf, imam nekoliko dana odmora, koje ću provesti na Kanarskim otocima, a nakon toga novi izazovi, nova okolina, novi ljudi. ■

Satnija za dubinsko izviđanje 350. Vob na pješačkoj hodnji

“Velebit 05”

Na širem području sjevernog Velebita i Ličkog polja, satnija za dubinsko izviđanje 350. Vob od 27. lipnja do 1. srpnja provela je pješačku hodnju “Velebit 05”, koja je za razliku od prethodnih bila taktički mnogo zahtjevnija i obuhvaćala je niz specifičnih aktivnosti s elementima alpinizma i svladavanja vodenih prepreka

— Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT —

Za ljubitelje prirode i planinarenja vrleti Velebita su prava atrakcija, mjesto odmora i uživanja, ali za pripadnike satnije za dubinsko izviđanje 350. Vob Velebit je pet dana bio mjesto testiranja izdržljivosti, pripremljenosti i obučenosti. Za pješačku hodnju “Velebit 05” ustrojene su namjenski organizirane snage čiji je zapovjednik bio natporučnik Petar Kampić i organizacijski tim na čelu s natporučnikom Draženom Šetitom, a u hodnji su uz dvije izvidničke skupine sudjelovale i ronilačka i alpinistička.

Pripreme za tu zahtjevnu aktivnost, tijekom kojih je trebalo razraditi sve taktičke zadaće, pripremiti opremu, provesti obuku, kontaktirati i uspostaviti suradnju s Nacionalnim parkom sjeverni Velebit i civilnim zdravstvenim institucijama te osigurati svu potrebnu logističku potporu, trajale su gotovo tri mjeseca. Osobito se vodilo računa o sigurnosti, tako da je cijelo vrijeme na terenu bilo i sanitetsko vozilo i medicinski tehničar, ali na svu sreću nije bilo potrebe za intervencijom.

Vježba je organizirana kako bi se provjerila psihofizička izdržljivost, orientacija na terenu, provjerule sposobnosti vođe voditelja skupina, vještina svladavanja vodenih prepreka, upravljanje čamcima, alpinističke sposobnosti, održavanje veze, ali i ne manje važno, nego naprotiv iznimno bitno, provjerila i testirala ronilačka i alpinistička oprema koja je iznimno

važna i o kojoj ovisi uspjeh u provedbi zadaće, kao i sigurnost ljudi, o čemu se u zahtjevnim i opasnim zadaćama s kojima se mogu susretati pripadnici 350. Vob mora osobito voditi računa.

Pod punom opremom 60 km

Tijekom pet dana izvidnici su pod punom opremom propješaćili gotovo 60 km. Hodalo se po zahtjevnom, jednim dijelom i teško prohodnom planinskom terenu, i to po neobilježenim stazama, izbjegavajući komunikacije, a trebalo je svladati i zahtjevan planinski uspon od 600 m. U tome su se osobito dokazali zapovjednici skupina, koji bi u budućnosti trebali biti zapovjednici desetina, i kojima je to bilo i prvo pravo testiranje sposobnosti vođenja, a koji su, prema riječima nat-

poručnika Šetita, više nego dobro ispunili svoje zadaće. Upravljanje desantnim čamcima, navigacija, iskrčavanje na obalu i ronjenje, aktivnosti su koje su se provodile na Kruščićkom jezeru, a u njima je sudjelovala i ronilačka skupina.

Na Ravnom Dabru, gdje smo i mi posjetili satniju za dubinsko izviđanje, uvježbavale su se alpinističke vještine. Kako bismo porazgovarali sa sudionicima vježbe i mi smo morali svladati, barem za nas zahtjevan planinski uspon do litice niz koju su se spuštali izvidnici. Iako se gotovo

polovica sudionika vježbe prvi put susrela s alpinizmom, vješto su se spuštali niz 80 metara visoku kameni stijenu. Zadovoljan je bio i časnici namjesnik Josip Golubić, zapovjednik alpinističke desetine, iskusni alpinist koji se tom disciplinom bavi već više od deset godina i koji je cijelo vrijeme pomno pratilo aktivnosti na stijeni te davao potrebne upute i savjete izvidnicima.

Za ocjenu vježbe upitali smo natporučnika Petra Kampića, voditelja vježbe. "Tijekom vježbe simulirana je stvarna situacija za kakvu pripadnici satnije moraju biti u svakom trenutku spremni", rekao nam je natporučnik Kampić, te je dodao da su sve aktivnosti provedene uspješno i u zadanom vremenu. Istaknuo je i da je u vježbi sudjelovalo dosta novih mlađih ljudi koji su, kako je rekao, pokazali da su spremni biti u takvoj postrojbi. Iz svake se vježbe izvlače pouke, kazao je natporučnik Kampić, tako da se vidi što se može poboljšati, gdje se napor moraju smanjiti, a gdje povećati, te je najavio kako će iduća vježba biti još zahtjevnija, jer će se sve raditi u pokretu. Na Ravnom Dabru satniji su u nadzoru bili bojnik Dražen Ressler, zamjenik zapovjednika 350. Vob, i stožerni načelnik Tomislav Kačarik, prvi dočasnici bojne.

"S vježbom 'Velebit 05' završili smo šestomjesečni ciklus obuke. Sve zadaće koje su stavljene pred nas u proteklom razdoblju ispunjene su, što potvrđuje i ova vježba, a tako ćemo nastaviti i u buduće, naravno, uz podignute standarde." - rekao je bojnik Ressler, te je pripadnicima 350. Vob čestitao, kako je rekao, na postignutim vrhunskim rezultatima, u svoje i u ime zapovjednika 350. Vob pukovnika Gordana Cvetnića. ■

Drugi ciklus obuke u Campu Ripley u Minnesoti

Završetak obuke i posjet hrvatskog izaslanstva

Drugi ciklus obuke u Campu Ripley protekao je još intenzivnije. Pripadnici hrvatskog pješačkog voda naučili su mnogo novoga i svladali obuku pokazavši svoje sposobnosti i kvaliteta i nakon svega mogu biti zadovoljni što su svojim američkim kolegama mogli pokazati kakva je obučenost hrvatskih vojnika

Tekst i fotografije Branko TIĆAC

Boravak u Campu Ripley idućih dana nastavljen je provedbom bojnih ciljanja sa standardnim pješačkim naoružanjem nacionalne garde. Svi pripadnici hrvatskog kontingenta imali su upucavanje i kvalifikaciju s puškama M16 A2. Dostizanje norme u kvalifikaciji na M16 A2 bio je i uvjet za nastavak daljeg programa obuke. Sljedeći korak bilo je instinktivno bojno gađanje koje je trajalo cijeli dan, bez prekida. Taj dan je svaki pripadnik našeg voda prosječno ispucao 500 komada bojnog streljiva, a sve zato da idući korak naše obuke prođe što sigurnije. Slijedio je upad u kuću i čišćenje s binomima, što se također provodilo bojnim streljivom i zahtijevalo je maksimalnu ozbiljnost i koncentraciju i pripadnika NGMN i našeg voda. Zapovjednik satnije "Bravo" satnik Ross sa svojim časnicima i prvim dočasnikom, časnici 2. pješačke bojne i generali Nacionalne garde Minnesote nisu štedili riječi pohvale na račun naših pripadnika, u što smo se mogli uveriti prilikom obilaska zapovjednika Nacionalne garde general bojnika Sheelita, brigadnog generala Trosta, zapovjednika bojne pukovnika Zimmermana i ostalih visokih časnika. Bio je dojmljiv trenutak kada je zapovjednik voda, kao najboljim vojnicima u desetinama, Draženu Grandvergeru (1. gbr), Deantu Čikvaru (2. gbr) i Berislavu Petrinoviću (3.gombr) dodijelio bodeže koje je dobio od zapovjednika satnije, a koji simboliziraju tradiciju "Bravo" satnije, odnosno Red Bull division i njezin glavni moto "do posljednjeg čovjeka".

Posjet hrvatskog izaslanstva

Visoko hrvatsko vojno izaslanstvo obišlo je vod 22. lipnja, predvođeno zamjenikom načelnika GSOS-a RH general pukovnikom Slavkom Barićem te generalima Marijanom Marekovićem, Josipom Stojkovićem, briga-

dirom Damirom Terzićem, pukovnikom Mijom Haršanijem, bojnikom Jamnićem i satnicom Iveković, koji su nam prenijeli pohvale američke strane na račun hrvatskog voda. Naši generali obišli su vojnike i pratili obuku pripadnika voda tijekom čišćenja kuće, prateći cijelu aktivnost iz video-rooma. Bilo je ugodno čuti riječi pukovnika Shields-a, specijalnog savjetnika zapovjednika NG pri uručivanju prigodnog dara i izricanju pohvala i čestitki poručniku Zdenku Fiali, i to pred hrvatskim veleposlanikom u SAD-u gospodinom Nevenom Juricom, generalom Barićem i ostalim članovima hrvatskog vojnog izaslanstva, te časnicima Nacionalne garde Minnesote za uspjehe voda i njega kao zapovjednika. I zasluzio je to. Svojim izvrsnim poznavanjem obučnih lekcija i kompetentnošću, naob-

na kvalitetan način prenosio pripadnicima voda svoje stečeno znanje. Narednici Alen Sabo (1. gbr), Kristijan Danko (2. gbr) i Zlatko Janković (3. gombr), zapovjednici desetina sa svojim vođama timova i vojnicima mogu biti zadovoljni što su svojim američkim kolegama mogli prikazati sposobnost i obučenost hrvatskih vojnika. Vjerljivo zbog svih pozitivnih dojmova i pohvala na adresu hrvat-

Tijekom obuke

U Campu Ripley

razbom, pripremljenošću te profesionalnim vojničkim stavom i ponašanjem. Kao uostalom i svi pripadnici voda. Od prvog dočasnika nadnarednika Mladena Pukšeca, autoriteta zapovjednika desetina i vojnika te vrsonog znalca svoga posla, bez kojeg provedba obuke ne bi bila na visokoj tazini, nezaobilazne uloge poručnika Nikole Brzice, koji je u ulozi časnika za vezu bio ne samo to nego i dodatni instruktor koji je pomagao u obuci i

skog voda, niti dugo, naporno putovanje niti neispavanost zbog vremenske razlike nisu mogli umanjiti zadovoljstvo na licima kada smo sletjeli u naš glavni grad.

Ne dopuštajući sebi pretencioznost i razmetanje velikim riječima, zaključujem, kao svojevrsni izvjestitelj "Hrvatskog vojnika", da MORH i GSOS RH, a to su uostalom nekoliko puta potvrdili i naši najviši vojni dužnosnici, koji su i sami bili svjedoci pohvala, imaju razloga biti zadovoljni učinkom provedene zadace i pripadnika ovoga voda, a prema riječima načelnika GS-a generala zbora Lucića te hrvatskog veleposlanika u SAD-u, RH se s pravom ponosi svojim oružanim snagama čiji smo predstavnici bili u SAD-u. ■

Završetak regionalnog i 5. prvenstva OSRH u vojnom petoboju

Tjedan u ozračju sporta

Osnovni uvjet za sudjelovanje na ovom prestižnom natjecanju jest visoka fizička i psihička te borbena spremnost sudionika. Na regionalnom prvenstvu najbolji su bili Nijemci, dok je najbolja ekipa hrvatskog prvenstva bila iz 350. Vob

Andreja DEČAK, snimio Dubravko KOVAC

Za protekli tjedan u Hrvatskoj vojsci s pravom bi se moglo reći da je bio sportski. Naime, održano je još jedno regionalno vojno prvenstvo, te 5. prvenstvo OS RH u vojnem petoboju, čiji je domaćin bila Dočasnička škola u Jastrebarskom. Zemlje sudionice regionalnog natjecanja bile su Njemačka, Austrija, Češka, Poljska, Slovenija i Hrvatska, dok su se na 5. hrvatskom prvenstvu iskušali priпадnici 9 hrvatskih postrojbi: 33. inženjerijske brigade, Bojne za specijalna djelovanja, 350. Vob-a, ZZIO-a, HKoV-a, 353. Vos-a, 354. Vos-a, dvije ekipe 2. gbr i ekipa 3. gombr.

Vojni petoboj kao vojni sport ima svoju dugu i bogatu povijest, a korijeni mu sežu do davne 1974. godine. Tada je, naime, održano probno natjecanje koje je organizirao začetnik i inicijator ovog spoja sportskih disciplina, francuski satnik Henri Debrus. No, nije zanemariva ni povijest koju vojni petoboj ima u hrvatskim okvirima. Nakon održanog 1. prvenstva HV-a u vojnom

Plivanje s preprekama

petoboju, on je postao poticaj za uspješniji razvoj tog sporta u OS RH, a time i uspješnijeg predstavljanja naše države u vojnem sportu na međunarodnoj razini.

Svakako je potrebno istaknuti kako je osnovni uvjet za sudjelovanje na ovom prestižnom natjecanju visoka fizička i psihička, te dakako i borbena spremnost sudionika. To je na ovogodišnjem natjecanju bilo i više nego vidljivo. Mirna ruka i preciznost pokazali su se već prvoga dana natjecanja na automatskom strelištu "Vrapčanski potok". Sposobnost natjecatelja iskušavana je u preciznom, te u brzom gađanju. Nešto drugačije vještine tražene su idućeg dana u vojarni "Dr. Ante Starčević" u Jastrebarskom,

gdje se trčalo na stazi dužine 500 metara s dvadeset prepreka. Uz elektronski sustav mjerjenja, bila je lako vidljiva ne samo koncentriranost i spretnost, već i brzina sudionika natjecanja. Slični kriteriji bili su presudni i

u plivanju s preprekama na bazenima Sveta Jana. Bile su još dvije discipline za osvajanje bodova: bacanje bombe i kros. Iako su natjecatelji u svakoj disciplini pokazali uvježbanost i spremnost, najfascinantnije je bilo biti sudionik njihove izdržljivosti u svladavanju posljednje od pet disciplina - istrčavanju propisane dužine od 8000 metara. Kada je i posljednji natjecatelj prošao mjesto na stazi označeno kao FINISH, tehnički i sportski dio natjecanja priveden je kraju. Dakako, slijedio je najuzbudljiviji dio za natjecatelje - proglašenje najboljih. Na svečanosti zatvaranja, kojoj su nazočili izaslanik načelnika GSOS-a RH general bojnik Mladen Kruljac, zapovjednik ZIO-a i predsjednik Organizacijskog odbora natjecanja brigadir Marjan Biškić, zapovjednik Dočasničke škole bojnik Ivan Magić te brojni vojni dužnosnici, najuspješnijim natjecateljima dodijeljene su zaslужene medalje i peharci. Uz čestitke koje su natjecateljima uputili članovi Organizacijskog odbora, te izaslanik načelnika GSOS-a RH, a kojima se i mi ovim putem pridružujemo, regionalno vojno i 5. hrvatsko prvenstvo u vojnem petoboju i službeno je privедeno kraju. ■

Rezultati natjecanja

Regionalno

- Ekipno:** 1. Njemačka
2. Austrija
3. Hrvatska

- Individualno:** 1. Martin Reichart
- Njemačka
2. Andrej Sonnenberg
- Njemačka
3. Martin Engels
- Njemačka

5. Hrvatsko prvenstvo

- Ekipno:** 1. 350. Vob
2. 2. gbr - 1. ekipa
3. ZZIO

- Individualno:** 1. Miroslav Kralj - ZIO
2. Danijel Dikšić - ZIO
3. Luka Vuković - 2. gbr

Desnetnik Miroslav Kralj - ZIO
- najbolji vojnik OSRH

■ Prve tri pobjedničke ekipе prvenstva OS RH u vojnem petoboju

Bojna za razminiranje na razminiravanju u vojarni Luščić i Kamensko

Mine postavljene planski, a uvjeti rada teški

Da je područje koje pripada vojarni Kamensko doista bilo onečišćeno MES-om i UBS-om, pokazuju sljedeće brojke: pronađeno je oko 330 protupješačkih mina, 13 protuoklopnih i negdje oko 1300 ubojnih sredstava - streljiva, tromblonskih mina, itd. Iz očišćenih parcela vidi se da mine nisu nasumce postavljane, već se to radilo planski i dugotrajno

Milenka PERVAN STIPIĆ, snimio Tomislav BRANDT

Djelatnici bojne za razminiranje nalaze se u pet vojnih objekata gdje čiste teren od minskoeksplozivnih sredstava. Jedna satnija angažirana je na čišćenju šljunčare na Plesu, vojarne u Petrinji i skladišta Gromačnik kod Slavonskog Broda, a druga na čišćenju manjeg dijela vojarne Luščić u Karlovcu i vojarne Kamensko, gdje je smještena 33. inženjerijska brigada. Od natporučnika Ranka Saila, zapovjednika voda pirotehničara, koji su u vojarni Luščić, saznali smo da se akcija čišćenja zemljišta privodi kraju i da, na svu sreću, nisu pronađene veće količine MES-a, a koje bi bilo vrlo teško uništiti zbog blizine stambenih zgrada. S akcijom čišćenja vojnog prostora građani su pravodobno upoznani putem lokalnih medija, kaže natporučnik Saili, tako da nije bilo nikakvih nesporazuma ni pritužbi koji bi usporili tu akciju.

Prostor pretrpan MES-om i UBS-om

Mnogo veći opseg aktivnosti imaju pirotehničari u vojarni Kamensko. Zbog blizine prve crte bojišta u Dobrovinskom ratu, ali i zbog činjenice da su vojarne Kamensko i Mekušje koja je u blizini i koju tek treba razminirati, bile središte inženjerije nekadašnje JA, prostoriza užeg kruga vojarne bio je pretrpan MES-om i UBS-om. Ukupna površina onečišćenog prostora je 175.000 metara četvornih a natporučnik Nenad Majcen, zapovjednik satnije, kaže da je planirano da se u srpnju akcija privede kraju. Gledano katastarski, razminira se područje 155 m od vojarna prema sjeveru i sjeverozapadu i 70 m prema zapadu, prema selu Sajevac. Nekada se razminiranje izvodilo samo po dijelovima, kaže prvi dočasnik satnije desetnik Robert Rukavina, nije bilo kontinuiran-

nog rada, što je i razlog da se razminiranja u vojarnama Luščić i Kamensko nisu prije završila. Da je područje koje pripada vojarni Kamensko doista bilo onečišćeno MES-om i UBS-om, pokazuju sljedeće brojke: pronađeno je oko 330 protupješačkih mina, 13 protuoklopnih i negdje oko 1300 ubojnih sredstava - streljiva, tromblonskih mina, itd. Iz očišćenih parcela koje su obilježene štapovima pravilno poređanimi vidi se da mine nisu nasumce postavljane, već se to radilo planski i dugotrajno. Tako smo, kaže natporučnik Majcen, naizmjence nalazili na red poteznih mina, red nagaznih, pa opet red poteznih. Uvjeti rada za pirotehničare na tom području su vrlo teški. To je područje bilo uz prvu crtu obrane pa je zbog

Protuminski stroj mlatilica MV-4 na zahtjevnom zemljištu vojarne "Kamensko" više služi za otklanjanje vegetacije

bojnih djelovanja zemljište zasićeno metalom, što pirotehničarima one mogućava rad s minodetektorima. Naime, na svaki komadić metalala detektor zvoni, pa se više ne zna je li riječ o mini ili je lažna uzbuna i stoga pirotehničari pribjegavaju radu s pipalicom. Da bi prostor bio u potpunosti čist, pirotehničar mora izvesti 800 uboda pipalicom na jednom četvornom metru zemljišta pod kutem od 45 stupnjeva i do dubine od 20 cm. Kako je to područje dosta močvarno ili se brzo stvrđne s pre stankom kiše, često se događa da

■ Kod čišćenja zemljišta pirotehničar u jedan četvorni metar tla mora ubesti 800 puta pipalicom

mine ili isplivaju ili se zemljište slegne pa pirotehničar mora ubadati pipalicom u tlo dublje od 20 cm. Stroj za razminiranje, mlatilica

MV-4, ne može zahvatati tlo na tolikoj dubini pa je njegova uloga na tom području više usmjerena na otklanjanje vegetacije. Pirotehničar na terenu provede pet sati dnevno i prosječno pregleda 25-30 četvornih metara zemljišta. Prema normativu, stroj za razminiranje može očistiti 1500-2000

četvornih metara zemljišta danju, no da to nije potpuno čišćenje dokaz je i činjenica kako prizvođač takvog stroja jamči da se njime može očistiti tek 60% zahvaćenog zemljišta, a ostalo je posao pirotehničara.

Osim poslova na humanitarnom razminiranju vojnih objekata, bojna sudjeluje u nizu vježbi koje organizira Središte za međunarodne vojne operacije u Rakitju. Isto tako, uz jedan vod koji je prošao specijalističku obuku za PfP spremi se i drugi, zamjenski vod koji će za nekoliko dana proći istu takvu obuku. ■

Godišnja konferencija MAG-a

U RACVIAC-u je 5. i 6. srpnja održano dvanaesto zasjedanje Međunarodne savjetodavne skupine (Multi-national Advisory Group - MAG), nadzornog tijela RACVIAC-a.

Zasjedanju su uz dr. Erharda Buseka, posebnog koordinatora Pakta o stabilnosti i 43 predstavnika iz 20 zemalja članica MAG-a, kao i visoki predstavnici međunarodnih organizacija, a od promatrača nazočili su predstavnici Španjolske, Češke, Poljske i SAD-a.

Zasjedanjem je predsjedao brigadir Marin Radu iz Rumunjske. Sve države članice MAG-a raspravljale su prvenstveno o budućnosti RACVIAC-a odnosno o njegovoj budućoj ulozi regionalnog središta za "Defence Conversion" (prenamjena vojnih objekata, nekretnina i osoblja), promjenama u strukturi kadrova RACVIAC-a, izmjena u temeljnim dokumentima RACVIAC-a u svjetlu obrambene konverzije, proračunskim pitanjima RA-

snimio T. BRAENDT

CVIAC-a, te izboru idućeg predsjedajućeg MAG-a. Nominaciju za predsjedanjem MAG-om u idućem razdoblju istaknulo je bugarsko izstanstvo.

Dr. Busek izrazio je potporu jačanju uloge RACVIAC-a kao regionalnog središta za obrambenu konverziju.

T.V.

Stručni tečaj doktora stomatologije

U organizaciji Službe za zdravstvenu zaštitu Uprave za ljudske resurse i Hrvatske stomatološke komore potkraj prošlog mjeseca u Domu hrvatskih branitelja u Puli održan je dvodnevni tečaj stručnog usavršavanja vojnih i civilnih doktora stomatologije pod nazivom "Endodoncija, preventiva i restorativna stomatologija".

Prvi dio tečaja bila su predavanja uglednih profesora sa Stomatološkog fakulteta u Zagrebu iz sljedećih tema: Tehnike instrumentacije punjenja korijenskih kanala, Svakodnevni problemi u restorativnoj stomatologiji, Preventivna stomatološka skrb te Stomatološki zahvat kao razlog sudskog spora. Kao prilog najnovijim spoznajama s područja moderne endodoncije i restorativne stomatologije svojim radovima predstavili su se i vojni doktori stomatologije. Tako je dr. stom. satnik Mario Šuman u svom izlaganju

"Utjecaj rata na stanje oralnog zdravlja pripadnika HV-a" iznio podatke koji su rezultat istraživanja na uzorku od 640 vojnika kod kojih je napravljen kompletan oralni status. Kod prve, tzv. ratne skupine od 336 ispitanih utvrđeno je da ima "mnogo više patoloških džepova i više isključenih sekstana, za razliku od kontrolne, mirnodopske (304 ispitanih) koja ima mnogo više

zdravih sekstanata. "To pokazuje da stres izazvan ratom i ratnim operacijama uvelike šteti oralnom zdravlju pa se iz toga nameće i zaključak kako i profesionalni vojnici spadaju u visokorizičnu skupinu za razvoj patoloških procesa u usnoj šupljini. Svrha tog istraživanja i rezultata je pridonijeti boljoj prevenciji oralnih bolesti kod visokorizičnih skupina te boljoj organizaciji stomatološke skrbi na terenu. Dr. stom. satnica Sandra Lončar u predavanju pod nazivom "Posttraumatski stresni remečaj i paradontitis" iznijela je stav da negativan stres ima velik utjecaj na pacijentov imunološki sustav. Dokaz je u činjenici "zašto su paradontiti, i to agresivni i kronični oblici, u generaliziranom i uznapredovalom obliku prisutni u povećanom opsegu kod pacijenata obolelih od PTSP-a". Kakav je utjecaj pušenja na zdravlje oralne sluznice iznijela je u svome predavanju mr.

sc. Marija Blažanović, dr. stom. Ona kaže kako i pušenje smanjuje imunitet oralne sluznice, pa iako ono ne utječe izravno na incidencije karijesa, njegov je utjecaj na oralne strukture višestruk, osobito ako se kombinira s konzumacijom alkohola. Maligniteti u usnoj šupljini su u porastu, osobito kod mladih pušača, a istraživanja u posljednja dva desetljeća pokazuju da je pušenje jedan od najvažnijih rizičnih čimbenika za nastanak paradontne bolesti. Podaci u tom radu rezultat su istraživanja provedenih među pripadnicima HV-a. U sklopu edukacije o štetnosti pušenja na opće stanje organizma i oralno zdravlje, kaže se u tom izlaganju, "potrebno je razmotriti mogućnosti uvođenja preventivnih programa u stomatološke ordinacije, kao temelj nikotinske nadomesne terapije, a koji se uspješno provode u nekim zemljama EU-a". Na dvodnevnom tečaju, na kojem je sudjelovalo više od stotinu vojnih i civilnih doktora stomatologije, uz još niz zanimljivih predavanja s područja struke prikazana je izložba s najnovijim materijalima i dentalnom opremom. Tečaj je, kaže koordinatorica tečaja iz Službe za zdravstvenu zaštitu dr. stom. Marija Pudar, višestruko koristan za svakog polaznika, od dobivanja novih spoznaja do korisnih savjeta, što će pridonijeti kvalitetnijem radu doktora stomatologije unutar vojnog sustava.

M. PERVAN STIPIĆ

Kadeti I. naraštaja u 66. bVP

Prvi naraštaj kadeta MORH-a posjetio je 66. bVP, radi upoznavanja organizacije i rada vojne policije OS RH.

Kadetima je prezentirana povjesnica, ustroj i zadaća postrojbe, kao i važnost integriranja ratnih iskustava i novih načela i organizacije rada, te promjene si-

gurnosne situacije i pojave novih ugroza. Nakon teoretskog prikaza, kadetima je i praktično demonstrirana oprema i obučenost VP kroz prigodni TT zbor naoružanja i opreme koji se koriste u mirovnoj misiji ISAF.

Veliko zanimanje je izazvala vježba službenih policijskih pasa, kada su prikazani segmenti iz vježbi poslušnosti, reakcije na napad i prikaz rada psa za detekciju droga. Potom je uslijedila kraća prezentacija borilačkih vještina kojima se koriste u VP-u, i to obranu od nenaoružanog i naoružanog napadača, te njihovo privođenje. Za kraj, kadetima je predstavljen i dio radova kriminalističke VP.

OJI

Seminar veterinara

Služba za zdravstvenu zaštitu MORH-a, u suradnji sa Sanitetskom upravom GSOS-a RH, prošlog mjeseca organizirala je stručni seminar veterinarske specijalnosti u hotelu "Zagreb" u Splitu.

Seminaru su osim djelatnika veterinarske struke nazočili i civilni predavači s Veterinarskog fakulteta i Veterinarskog ureda Grada Zagreba te održali predavanja iz aktualne problematike civilnog veterinarskog javnog zdravstva. Djelatnici veterinarske struke iz provedbenih veterinarskih postrojbi u svojim su izvješćima razradili problematiku vojnog veterinarstva. Između ostalog na seminaru su predstavljeni operativni postupci prijama namirnica s tržišta te uvođenje HACCP sustava u objekte prehrane što će olakšati nadzor. Utvrđeno je da propisani novi način veterinarsko-zdravstvenih nazora

hrane u objektima prehrane, MO i OS-a RH, koji se primjenjuje od svibnja ove godine, a kojim je provedena kategorizacija objekata sukladno razinama rizika te utvrđena dinamika i opseg nadzora, daje očekivane rezultate. Tim je mjerama sigurnost hrane podignuta i kvantitativno i kvalitativno na veću razinu. Na seminaru je, između ostalog, pomoćnik ministra Željko Goršić podijelio zahvalnice za stvaranje temelja veterinarske struke HV-a 15-orici djelatnika.

M. P. S.

snimio D. VLAHOVIC

Teniski turnir "Svetice 2005."

Dvodnevni teniski Turnir "Svetice 2005." završen je 1. srpnja na istoimenim zemljanim teniskim terenima, a pobedu u konkurenciji dvanaestorice igrača odnio je Matija Aračić u finalu pobedivši Tomislava Vibovca. Pobjednik u "utješnoj" konkurenciji bio je general Gordan Čačić.

Turnir je otvorio ministar obrane Berislav Rončević izrazivši svoju podršku ovoj, a i svim budućim sportskim aktivnostima unutar MORH-a i OS-a.

D. V.

Nakon uspješno obnovljenog i održanog Sportskog dana na Jarunu, Odsjek za kvalitetu življjenja Personalne službe pobrinuo se da i djelatnici našeg ministarstva i OS-a koji se bave bijelim sportom dobjiju priliku ogledati se na natjecanju.

Ratni brodovi SAD-a u Splitu

U višednevni posjet HRM-u i gradu Splitu doplovili su ratni brodovi ratne mornarice SAD-a. U Zapovjedništvu HRM-a i postrojbama HRM-a organiziran je prijam i posjet brodovima RM SAD-a. USS je spasilački brod RM USA i bio je na vezu u ratnoj luci Lora od 11. do 13. srpnja. Drugi brod je amfibijski nosač helikoptera koji je bio na vezu u Sjevernoj luci od 12. do 14. srpnja. Programom posjeta za oba broda planiran je koordinacijski sastanak na brodovima između posada i časnika Flote HRM-a te predstavnika VP-a OSRH i MUP-a.

OJI

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
GLAVNI STOŽER OS RH
ZAPOVJEDNIŠTVO ZA ZDRUŽENU
IZOBRZBU I OBUKU "Petar Zrinski"
objavljuje
OGLAS**

za popunu slobodnog
radnog mjesta

1. stručni suradnik - nastavnik - državni službenik, ustrojbeno mjesto: I. vrste - jedan izvršitelj, mjesto službe: Zagreb, rad se zasniva na neodređeno vrijeme uz pravni rad od 3 mjeseca.

Uvjeti:

- VSS, VII/1
- profesor francuskog jezika i književnosti i engleskog jezika i književnosti
- položen državni stručni ispit
- francuski jezik obvezan, a kao drugi jezik prednost ima engleski jezik

Na oglas se mogu javiti osobe bez položenog državnog stručnog ispita uz uvjet da ga polože u roku godinu dana od prijema u službu.

Uz prijavu kandidati su obvezni priložiti:

- diplomu
- dokaz o položenom državnom stručnom ispitu
- domovnicu
- rodnii list - potvrdu o nekažnjavanju
- životopis
- dokaz o radnom stažu

Prijave s dokumentacijom potrebno je dostaviti do **20. srpnja 2005.** godine na adresu Zapovjedništvo za zdrženu izobrazbu i obuku "Petar Zrinski", Ilica 256b, 10 000 Zagreb.

Dodatne informacije mogu se dobiti na telefon 01/3786-699 ili 01/3786-213.

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
Uprava za ljudske resurse**

objavljuje

O G L A S

za prijam u djelatnu vojnu službu 200 kandidata za časnike

I.

**Oglas se objavljuje za sljedeće grane, rodove/strukre i zvanja u oružanim snagama Republike Hrvatske,
s mjestom službe:**

HKoV

ROD/STRUKA	ZVANJE	MJESTO SLUŽBE	BROJ IZVRŠITELJA	POSEBNI UVJETI
pješaštvo	sva zvanja i usmjerenja	Zagreb, Petrinja, Ogulin, Osijek, Gospic, Delnice, Pula, Sinj, Slunj, Požega, Varaždin, Knin	27	
pješaštvo	diplom. kineziolog	Zagreb, Petrinja, Ogulin, Osijek, Gospic, Delnice, Pula, Sinj, Slunj, Požega, Varaždin, Knin	8	
topništvo	dipl.ing. strojarstva, elektrotehnike i matematike	Petrinja, Virovitica, Bjelovar	25	
protuzračna obrana	dipl.ing. strojarstva ili elektrotehnike	Dugo Selo, Osijek, Split	25	
oklopništvo	dipl.ing. strojarstva ili elektrotehnike	Petrinja, Đakovo	20	
inženjerija	dipl. ing. strojarstva	Karlovac, Glina, Slunj	2	
inženjerija	dipl. ing. građevine	Karlovac, Glina, Slunj	1	
veza	dipl. ing. elektrotehnike - smjer računarstvo ili telekomunikacije	Zagreb, Samobor, Osijek	8	znanje stranog jezika razine III. stupnja
veza	dipl. ing. elektrotehnike ili dipl. ing. informatike	Zagreb, Virovitica, Bjelovar, Karlovac, Split	8	znanje stranog jezika razine III. stupnja
zdravstvena struka	doktor medicine	Zagreb, Delnice, Požega, Virovitica, Osijek, Sinj, Split	18	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada
zdravstvena struka	doktor stomatologije	Zagreb, Delnice, Požega, Virovitica, Osijek, Sinj, Split	3	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada
zdravstvena struka	doktor veterinarske medicine	Zagreb, Osijek	2	
psihološka struka	dipl. psiholog / prof. psihologije	Zagreb, Dugo Selo, Osijek, Split, Knin, Karlovac, Gospic, Delnice, Virovitica, Bjelovar, Jastrebarsko, Požega	10	
tehnička struka	dipl. ing. elektrotehnike - smjer računarstvo ili telekomunikacije	Zagreb, Osijek	3	znanje stranog jezika razine III. stupnja

NBKO	dipl. ing. kemije	Zagreb, Petrinja	7	
glazbena struka	glazbenik hornist	Zagreb	1	prethodna audicija
glazbena struka	glazbenik tubist	Zagreb	1	prethodna audicija
glazbena struka	glazbenik klarinetist	Zagreb	1	prethodna audicija
glazbena struka	glazbenik flautist	Zagreb	1	prethodna audicija
pravna struka	diplomirani pravnik	Zagreb, Samobor	2	

HRM

ROD/STRUKA	ZVANJE	MJESTO SLUŽBE	BROJ IZVRŠITELJA	POSEBNI UVJETI
pomorstvo	dipl.ing. pomorskog prometa - smjer nautika	Split	5	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja
tehnička služba	dipl.ing. brodostrojarstva /strojarstva	Split	10	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja
veza	dipl.ing. elektrotehnike - smjer elektronika	Pula, Dugi Otok, Vis, Lastovo, Mljet, Molunat	3	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja
veza	dipl.ing. elektrotehnike - smjer telekomunikacije	Ploče, Pula, Split	2	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja

HRZ I PZO

ROD/STRUKA	ZVANJE	MJESTO SLUŽBE	BROJ IZVRŠITELJA	POSEBNI UVJETI
financijska struka	dipl. ekonomist	Zagreb	3	
pravna struka	dipl. pravnik	Zagreb	1	
zdravstvena struka	dr. medicine	Zagreb, Pula, Split (Divulje)	2	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada
zdravstvena struka	dr. stomatologije	Zagreb, Pula, Split (Divulje)	1	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada

II.

Prednost imaju kandidati sa završenom izobrazbom za pričuvne časnike i kandidati s trećim ili višim stupnjem znanja engleskog, njemačkog, francuskog ili talijanskog jezika.

III.

Osim navedenih, kandidati moraju ispunjavati i sljedeće uvjete:

- da je odslužio vojni rok u Republici Hrvatskoj (muškarci),
- da ima isključivo državljanstvo Republike Hrvatske,
- da ima visoku stručnu spremu,
- da nije stariji od 30 godina (odnosno 35 godina za kandidate sa završenom izobrazbom za pričuvne časnike),
- da ispunjava ostale uvjete propisane Zakonom o službi u OS RH (čl. 19., 20. i 25.)

IV.

Prijave na oglas podnose se ispunjavanjem prijavnice i prilaganjem potrebine dokumentacije u uredima za obranu prema mjestu prebivališta kandidata. Preko ureda za obranu kandidati će biti pozivani na dvodnevne zdravstvene pregledne, psihološka ispitivanja, razgovor s personalnim časnikom, provjeru znanja stranih jezika i motoričke provjere.

Uz prijavnicu potrebno je priložiti domovnicu, rodni list, uvjerenja o prebivalištu, o nekažnjavanju, o odsluženom vojnem roku (muškarci), diplomu i ostale dokumente tražene ovim oglasom.

V.

Ministarstvo obrane će u postupku odabiru isključivati kandidate na temelju službenih podataka iz vojne evidencije, neispunjavanja uvjeta oglasa, rezultata psiholoških ispitivanja i zdravstvenih pregleda i drugih provjera prema propisima za prijam u djelatnu vojnu službu.

VI.

Prijave na oglas podnose se zaključno sa 25. 07. 2005. godine

POČETKOM lipnja američka tvrtka Bell Helicopter obavila je prve probne letove svog tehnološkog demonstratora kojeg je nominirala na ARH (Armed Reconnaissance Helicopter) natječaju. Natječaj je objavljen tijekom prosinca prošle godine zbog potreba US Army, odnosno nabave novog lakog izvidničko-borbene helikoptera, koji bi uz izviđanje, borbenu potporu kopnenim snagama, specijalne zadaće, služio i kao "laki" transportni helikopter.

Bellov prijedlog temelji se na postojećoj platformi, odnosno na lako jednomotornom helikopteru Bell 407, te nosi svojevrsnu radnu oznaku Bell 407 ARH. Na helikopter je umjesto dosadašnjeg motora Rolls - Royce 250-C47B ugraden turbovratilni motor Honeywell

HTS900 opremljen dvokanalnim FADEC sustavom. Opremanje helikoptera unutrašnjom opremom obavljeno je u suradnji s tvrtkama Lockheed Martin, Rock-

well Collins, Flir Systems, Flight Safety (FSI) i Computer Sciences Corporation, a tijekom prvih letova Bell 407 ARH bio je naoružan nevodenim raketama Hydra 70. ARH program je pokrenut s namjerom zamjene postojeće izvidničko-borbene platforme, odnosno helikoptera OH-58D Kiowa Warrior, te bi u idućem razdoblju od 2006. do 2011. za potrebe US Army bilo nabavljeno 354 ARH helikoptera. Vrijednost ARH programa procjenjuje se na oko 2,5 milijardi američkih dolara. Uz Bellov 407 ARH drugi veliki takmac na natječaju je prijedlog tvrtki Boeing i MD Helicopters, odnosno njihov helikopter AH-6 MELB (Mission Enhanced Little Bird).

S obzirom na to kako je tijekom

prošle godine otkazan daljnji razvoj helikoptera RAH-66 Comanche, US Army je raspoloživa financijska sredstva usmjerila u razvoj drugih „cost effective“ platformi, te je tako uz ARH program usporedno pokrenut i LUH (Light Utility Helicopter) program kojim se kani zamijeniti postojeće helikoptere UH-1 i OH-58A/C. Konačna odluka o pobjedniku ARH natječaja trebala bi se donijeti tijekom ljetnih mjeseci ove godine.

Uz temeljne tehničke odlike helikoptera 407 ARH, u tvrtki Bell Helicopter navode i druge prednosti svoje platforme, pri čemu ističu kako se za transport na neku drugu lokaciju helikopter može vrlo brzo i lako pripremiti za transport avionima C-130, odnosno da nakon istovara iz aviona helikopter može biti operativan za samo 15 minuta. Uz to ističu vrlo razgranatu mrežu tehničke potpore na više od 180 lokacija u svijetu, što ga potencijalno čini vrlo zanimljivim i stranim naručiteljima izvan Sjedinjenih Američkih Država.

I. SKENDEROVIC

“QinetiQ” modernizira filipinske ophodne brodove

BRITANSKA tvrtka QinetiQ potpisala je ugovor vrijedan 17,4 milijuna američkih dolara s filipinskim vlastima za prvu od tri faze programa modernizacije tri izvanobalna patrolna broda klase Emilio Jacinto (nekadašnja klasa Peacock). Patruljni brodovi te klase sljedećih su karakteristika:

- duljina 62,6 m, istisnina 750t (pri punom opterećenju),
- brzina 25 čv, autonomija 2500 milja pri brzini 17 čv. Posadu čini 6 časnika i 25 mornara.

Radovi će se izvoditi u brodogradilištu Keppel Batangas na Filipinima. Očekuje se da će cijeli projekt trajati 24 mjeseca i trebao bi biti završen do studenog 2006. godine.

Faza 1 sastoji se iz sljedećeg:

- generalni remont automatskog brodskog topa OTO Melara kalibra 76 mm,

- ugradnja postolja za jedan MSI 25 mm obrambeni sustav na krmeni dio broda,

- zamjena postojećeg GSA7 Sea Archer radara novim Radamec 1500, koji će biti ugrađen na top kako bi osigurao djelovanje u svim vremenskim uvjetima kako po danu tako i noću,

- ugradnja i integracija novih električnih i navigacijskih sustava, uključujući Ultra Electronics sustav opskrbe elek-

tričnom energijom, radar Sperry Marine Bridge Master E serije, Raytheon giro-kompas te opremu za GPS (Global Positioning System).

Faza 2 sastoji se od ugradnje dva nova dizelska motora.

Faza 3 sastojat će se od ugradnje novog sigurnosnog sustava, koji će najvjerojatnije uključivati nove protupožarne pumpe, kao i sustav suzbijanja požara.

M. PTIĆ GRŽELJ

Kuvajt kupuje borbena vozila

KUVAJTSKA vojska, odnosno Emirova garda raspisuje natječaj za nabavu najmanje 60 kotačnih oklopnih transporterata. Prvo je bila planirana nabava 123 oklopnih transporterata za opremanje dvije mehanizirane bojne, ali je taj broj smanjen na pola. Nabava bi se mogla kombinirati s nabavom još 60 kotačnih oklopnih vozila za potrebe kuvajtske Nacionalne garde.

Kuvajtska Nacionalna garda u svom sastavu već ima 70 kotačnih oklopnih vozila Steyr-Daimler-Puch Pandur I 6x6 koje je proizvela američka tvrtka AV Technology.

U ljetu 2005. održat će se probe zainteresiranih tvrtki, a to su BAE Systems Land Systems s vozilom Desert Piranha, Patria Vehicles s vozilom AMV, Steyr-Daimler-Puch s vozilom Pandur II te GAZ s vozilom BTR-90. Sva su vozila u pogonskoj konfiguraciji 8x8.

Neki analitičari procjenjuju kako upravo Piranha ima najviše šanse jer ih je u regiju dosad isporučeno više od 1000. Nalaze se u sastavu saudijske, omanske i katarske vojske. Trenutačno se mogu naručiti inačice Piranha III i IV, a riječ je o vrlo modernim oklopnim vozilima s novim, prostranjijim oklopnim tijelom, jačim motorima, novim ovjesom i drugim poboljšanjima u odnosu na najrasprostranjeniju inačicu Piranha II.

Pandur II 8x8 postoji samo kao prototip, a početkom 2005. portugalska ga je vojska izabrala kao novo oklopljeno vozilo. Isto je riječ o modernom oklopljenom vozilu dobrih značajki koje još nije osiguralo veću tržišnu zastupljenost, kao što je to slučaj s Piranhom. Patria AMV je finsko oklopljeno vozilo koje su dosad izabrale poljska i finska vojska, dok je ruski GAZ BTR-90 proizveden u manjim količinama za potrebe ruske vojske. BTR-90 je najnoviji izdanak dugovječne sovjetske/ruske obitelji oklopnih vozila BTR-60/70/80.

M. PETROVIĆ

A Secure Profile

A family approach

As design and development costs are often a high percentage of the total cost of a system (including qualification and tests), the possibility to have a modular approach when conceiving new products can allow remarkable savings.

This procedure has been followed in the design of our families of turrets: HITFOR®*, HITFIST®, HITFACT®.

Ranging from 762 up to 120mm, Oto Melara turrets also represent the ideal candidate for retrofit programs of existing vehicles thanks to their weights and dimensions.

This unique approach of "menu" turrets is raising great interest in the international markets for the commonalities and standardization it allows.

 oto melara

ATRMECCANICA COMPANY

Oto Melara via Vittorio Emanuele, 15 10128 Genova (Italy)
tel (+39) 010 581111 - fax (+39) 010 580880

Offset u Litvi

Obrambena industrija u Litvi nije osobito razvijena, a nabave iz inozemstva se nastoje pokriti offset ugovorima kako bi se pridonijelo gospodarskom jačanju zemlje

Josip MARTINČEVIĆ MIKIĆ

Kao jednu od tri baltičke zemlje koje su istodobno pristupile NATO-u izdvojili smo Litvu tećemo je pokušati približiti našim čitateljima sa stajališta offseta ili industrijske kooperacije, odnosno kompenzacije, kako se službeno vodi u Litvi. Litva je smještena u istočnoj Europi, na Baltičkom moru, s oko 3,6 milijuna stanovnika, a graniči s Rusijom, Poljskom, Bjelorusijom i Latvijom. Industrijski sektor je uglavnom oslonjen na proizvodnju alatnih strojeva, proizvodnju elektromotora i opreme za rafinerije, brodogradilišta manjih brodova, optičke komponente, elektroničke komponente i dr.

Litva ne računa u skoroj budućnosti na supermoderne avione nego će ostati na avionima L39

Prije 1990. godine, u vrijeme SSSR-a, na području Litve bili su instalirani znatni kapaciteti za proizvodnju dijelova topničkih oružja, održavanje tenkova i borbenih vozila, kao i održavanje helikoptera i aviona MiG. Nakon 1990. godine sve narudžbe iz Rusije su obustavljene, a industrijski kapaciteti su devastirani, što zbog neorganiziranosti, što zbog neriješenog statusa državnog vlasništva. Nakon osamostaljenja i odvajanja od SSSR-a 1991. godine, Litva je intenzivno pripremala svoje gospodarstvo za integraciju u EU i NATO. Da bi što prije zadovoljila uvjete za prijam u NATO, 1999. godine je postignut dogovor parlamentarnih stranaka da se obrambeni proračun s tadašnjih 1,05 % BDP podigne na prosječnih 2 %, kao što je i u drugim NATO zemljama. U godinama poslije toga proračun je sljedio trend rasta da bi 2001. godine dostigao samo 1,4 % BDP. Ponov-

■ Radiouređaji tvrtke Harris Corporation su zahvaljujući offset sporazumu našli svoje mjesto u oružanim snagama Litve

nim dogovorom političkih stranaka trebao je do 2004. godine biti 2 %, no on je i u tim godinama dosegnuo samo 1,7 % BDP. U procesu priблиžavanja NATO-u 2002. godine usvojeno je 12 programa za postizanje strateških ciljeva, među kojima je projekt BALTNET regionalnog zračnog nadzora u sklopu odgovarajuće NATO strukture, koji su potpomogle Norveška i SAD. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr*

Sprječavanje krijumčarenja oružja za masovno uništavanje prekomorskim putevima

Proliferistička sigurnosna inicijativa (Proliferation Security Initiative) SAD-a ima za cilj onemogućiti krijumčarske tokove oružja za masovno uništavanje morskim putevima, barem u onom dijelu koji se može izvesti presretanjem sumnjivih brodova i zapljenom inkriminiranog tereta. Koncem 2004. godine prva uvježbavanja takvih scenarija počele su pomorske snage Japana, Australije, Francuske i SAD-a

Pripremio Igor SPICIJARIĆ

Američki predsjednik George W. Bush održao je 11. veljače prošle godine na National Defense University govor u kojem je upoznao nazočne, ali i cijeli svijet, s novim mjerama koje vlada SAD-a namjerava primjenjivati radi suprostavljanja širenju oružja za masovno uništavanje i njegovom krijumčarenju morskim putevima. "U situaciji smo u kojoj je nuklearni materijal, kemijsko i biološko oružje sve jednostavnije nabaviti, izraditi, skrивati i transportirati. Naoružani samo jednom boćicom biološkog agensa ili malom količinom radioaktivnog materijala dovoljnom za izradu "prljave" nuklearne bombe, male skupine fanatičnih terorista ili čak pojedini nestabilni režimi mogu postati prijetnja velikim silama, svojim susjedima ali i svjetskom miru" - izjavio je tom prigodom američki

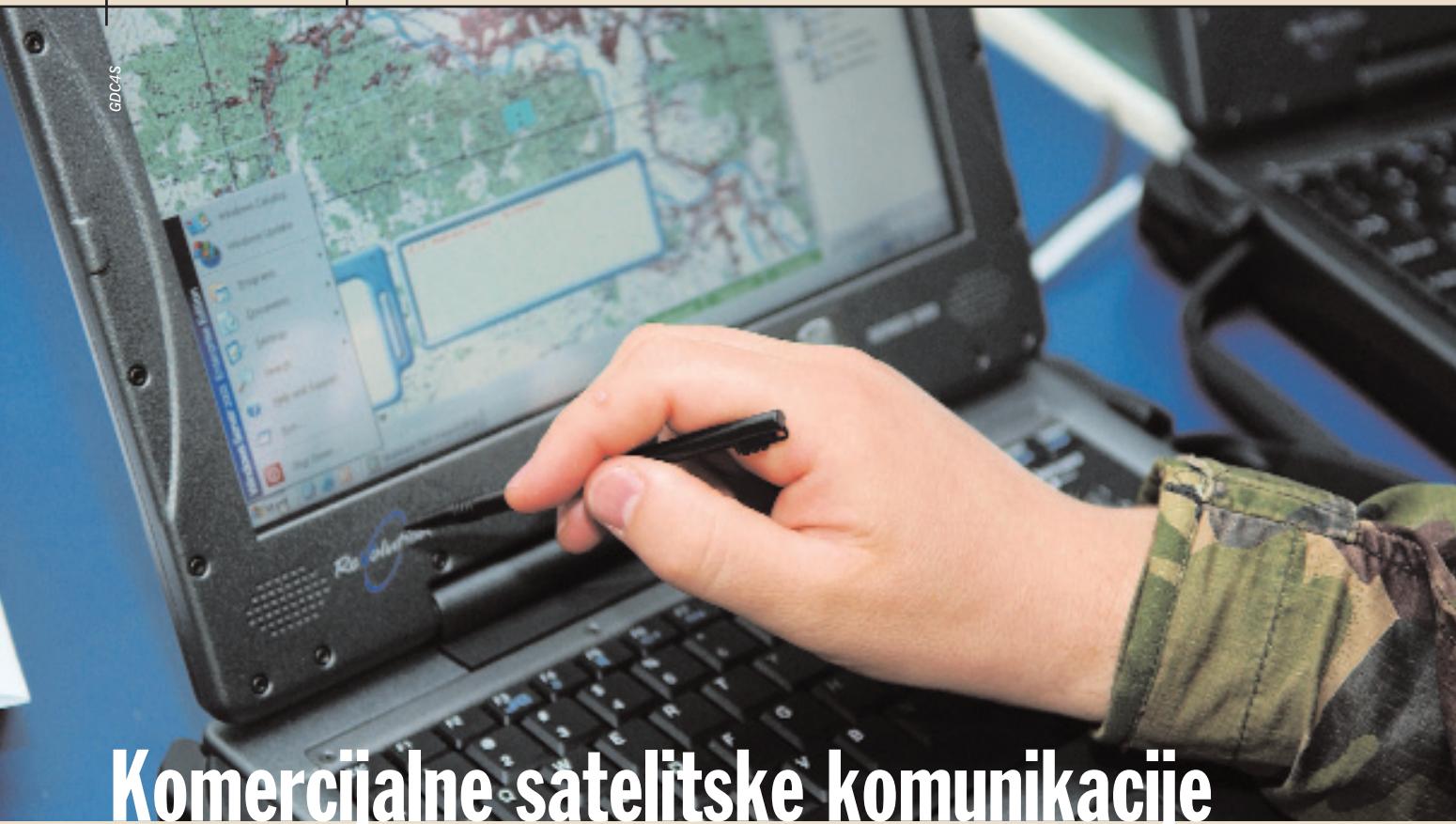
predsjednik. Taj događaj otvorio je pozornicu za Proliferističku sigurnosnu inicijativu (PSI).

Utemeljena na međunarodnoj koaliciji koju čine: Australija, Francuska, Njemačka, Italija, Japan, Nizozemska, Poljska, Portugal, Španjolska, Singapur, Norveška, Kanda, Velika Britanija i SAD, PSI će ponajprije omogućiti (i osigurati) razmjenu obavještajnih podataka, praćenje sumnjivih internacionalnih tereta te provedbu združenih vojnih vježbi radi uvježbavanja postupaka presretanja sumnjivih brodova i pregleda njihovog tereta.

Na sastanku spomenute međunarodne koalicije održanom 3. i 4. rujna 2004. godine u Parizu usvojena su osnovna načela za poduzimanje pomorskih akcija sa zadaćom presretanja i pregleda sumnjivih plovila. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Komercijalne satelitske komunikacije za potrebe vojnih korisnika (II. dio)

Tvrta Iridium, nakon poslovnog kraha 1999. okrenula se vojnim korisnicima te stvorila unosnu tržišnu nišu pružanja satelitskih komunikacijskih usluga

Mario PETROVIĆ

Bivša tvrtka Iridium LLC temeljila je svoj poslovni plan na pretpostavci po kojoj bi bilo potrebno nekoliko milijuna korisnika, mahom poslovnih ljudi koji često putuju, spremnih plaćati od tri do

pet USD po minuti za uporabu kratkotrajnih telefonskih usluga. To tržište nije zaživjelo, a tvrtka je ostavljena bez ikakve mogućnosti za namanje operativnih sredstava nužnih za vraćanje njezinih goleđih dugova od 4 do 5 milijardi USD (uz još 1 milijardu USD potrošenih za rad i održavanje infrastrukture koja je uključivala i 12 zemaljskih postaja diljem svijeta). U kolovozu 1999. tvrtka je bankrotirala, a imala je oko 30 000 aktivnih korisnika. Premda je Iridium nudio nekoliko naprednih usluga preko mobilnih telefona, njihovi prijenosni komunikacijski setovi bili su preveliki i preteški. Upravo to, kao i nekoliko drugih čimbenika, odbilo je mnoge potencijalne korisnike.

Iridium Satellite, koji je započeo s pružanjem usluga u travnju 2001., morao je ozbiljno srezati troškove kako bi opstao na tržištu. Program restrukturiranja ostvario je trenutač-

nu uštedu zatvarajući sve zemaljske postaje osim dvije - jedne u Arizoni za poslovne korisnike, te druge na Havajima za posebne potrebe ministarstva obrane. Tvrta je pregovarala s Boeingom oko ugovora za satelitsku potporu. Restrukturiranje je polučilo željene rezultate. Godišnji operativni troškovi sada su samo 8 % troškova koje je Iridium imao prije bankrota. To je veliko smanjenje koje jamči rentabilnije poslovanje te stabilan položaj na tržištu.

Tvrtkine inicijalne analize potvrđuju kako će postojeća skupina od 66 operativnih satelita (plus 13 rezervnih) biti u funkciji do 2010. godine. Neovisne studije izrađene u ožujku 2003. pod vodstvom tvrtki Boeing i The Aerospace Corp. rezultirale su pomicanjem toga datuma na 2014. godinu. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr*

Iako je OH-1 isključivo izvidnički helikopter, on je ne samo prvi japanski pokušaj izrade takve vrste helikoptera, već zasigurno i stepenica prema razvoju prvog japanskog borbenog helikoptera

Zoran KESER

Kawasaki OH-1 "Ninja"

Razvoj nove borbene letjelice veliki je izazov za svaku državu, jer ne samo da zahtijeva vrlo velika finansijska ulaganja, već traži i visoku tehnološku razvijenost zemlje. Opravdanost takvog projekta često leži u namjeri države da ga, osim zadovoljenja vlastitih zahtjeva za takvim helikopterom, uspije plasirati na svjetsko tržište, čime bi se velikim dijelom kompenzirala visoka ulaganja u njegov razvoj. Noviji primjer toga jest i razvoj južnoafričkog borbenog helikoptera Rooivalk, čije je stvaranje, ali i daljnji opstanak, uvjetovano upravo njegovim prodajnim uspjehom na svjetskom tržištu borbenih helikoptera. Čak se i proizvođač Rooivalka, tvrtka Denel Aviation, u njegovom razvoju koristila mnogim komponentama s helikoptera koje je licencno proizvodila zbog smanjenja krajnje cijene proizvoda, ali i zbog nedovoljnog tehnološkog znanja za samostalnu izradu tih komponenti.

Sličan primjer u razvoju novog helikoptera pruža i tvrtka Kawasaki Heavy Industries (KHI), koja se i pored toga što je Japan u samom tehnološkom vrhu, uvelike koristi is-

kustvima stečenim proizvodnjom helikoptera po licenci. Tvrta Kawasaki proizvodi helikoptere još od 1954. godine, ali svi njeni helikopteri mahom su licencno proizvedene letjelice američkog porijekla. Jedan od njenih proizvoda je i izvidnički helikopter OH-6J, koji je licencno proizvedeni američki Hughes OH-6A. Japanska vojska (JGDSF -

Japan Ground Self-Defence Force) odabrala je OH-6J kao zamjenu za helikopter Bell H-13 i avion Cessna L-19 u ulozi izvidničkih letjelica, pri čemu je već i Bell H-13 bio licencno proizведен proizvod originalnog helikoptera Bell 47. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Prvi prototip

Fregate klase Ma'anshan (Type 054)

Potpuno u skladu s naglim razvojem kineske ratne mornarice i fregate klase Ma'anshan suvremeni su ratni brodovi velikih borbenih mogućnosti

Tomislav JANJIĆ

U zadnje tri godine kineska je ratna mornarica doživjela veliki uzlet, toliki da su se Sjedinjene Države ozbiljno zabrinule. Prvo je 25. svibnja 2002. porinut prvi razarač klase Guangzhou, da bi već 31. listopada iste godine u vodi završio i drugi razarač iste klase. I dok je još uvijek trajalo opremanje dva nova razarača, 29. travnja 2003. porinut je prvi razarač klase Lanzhou, koja je vrlo slična američkim razaračima klase Arleigh Burke. Drugi razarač ove klase porinut je 30. listopada 2003. Sva četiri razarača trenutačno su u fazi intenzivnog ispitivanja, te se очekuje da će u ovoj ili najkasnije sljedećoj godini početi gradnja novih razarača klase Guangzhou i Lanzhou.

Uz takvu konkureniju pojava fregata Type 054 prošla je gotovo ne-

primjećeno. Gradnja prve fregate počela je u prosincu 2001. u brodogradilištu Hudong Zhonghua Shipyard u Šangaju. Porinuta je 11. rujna 2003. pod imenom Ma'anshan (525), te je nakon opremanja kineskoj ratnoj mornarici predana 18. srpnja 2004. Gradnja druge fregate, kojoj je ime još uvjek nepoznato, počela je u veljači 2002. u brodogradilištu Huangpu Shipyard u Guangzhou. Porinuta je u studenom 2003., a kineskoj je ratnoj mornarici predana u lipnju ove godine. U istom je brodogradilištu u tijeku gradnja treće fregate klase Ma'anshan, čije se porinuće очekuje tijekom ove godine.

Nova klasa kineskih fregata (navodno će se izgraditi prva serija od četiri fregate) predviđena je kao zamjena za zastarjele fregate klase

Jianhu, čije je održavanje postalo neracionalno. Riječ je o modernim ratnim brodovima kojima je osnovna namjena ophodnja otvorenim morima i zaštita kineskih interesa u vodama politički osjetljivog područja Spratley otočja i u Južnom kineskom moru. Zapravo im istisnina od oko 3000 tona omogućava da obavljaju svoje zadaće i na otvorenim morima Tihog i Indijskog oceana.

Iako imaju vrlo naprednu konstrukciju sa stealth odlikama, riječ je o prilično modernim ali jeftinim brodovima, pri čemu je ušteda uglavnom ostvarena ugradnjom jednostavnog naoružanja i elektroničkih sustava. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Razvoj mlaznih aviona 1937.-1950.

Mikojan/Gurevič MiG-9 (Fargo)

Prvi sovjetski lovac na mlazni pogon MiG-9 imao je velike nedostatke. Unatoč tome mogao se uspješno nositi s tadašnjim američkim i britanskim konkurentima

Domagoj MIČIĆ

Priča o razvoju MiG-a 9 istodobno je priča o početku razvoja suvremenog sovjetskog ratnog zrakoplovstva, ali i o najslavnijem sovjetskom projektnom birou MiG, koji je nastao pod vodstvom Artema I. Mikojana, Mihaila I. Gureviča i Vladimira A. Romodina. Osnovan je 8. prosinca 1939. kao Eksperimentalni projektni biro pri Državnoj tvornici aviona Broj 1., taman na vrijeme da njihov prvi lovački avion I-61/MiG-1 (oznaka prototipa I-200) uđe u serijsku proizvodnju prije njemačkog napada na Sovjetski Savez. Iako je ime biroa poslije promjenjeno u "Projekt-

ni biro A. I. Mikojana", svaki proizvedeni avioni dobili su oznaku MiG po prvim slovima prezimena Mikojan i Gurevič. Na jesen 1941. biro je zbog sigurnosnih razloga premješten u grad Kubijšev (danasa Samara), da bi ga u proljeće 1942., nakon sloma nacističkih napora da osvoje Moskvu, vratili u glavni grad Sovjetskog Saveza, te je pod imenom "MiG projektni biro" dodijeljen u sastav Eksperimentalne tvornice aviona broj 155, na adresi Lenjingradskaja avenija 6, gdje se nalazi i danas, iako je ulica u međuvremenu preimenovana u Prvi botinski prilaz.

Kako se MiG-1 u borbama nije pokazao najboljim (imao je velike probleme sa stabilnošću i upravljivošću) ubrzo je razvijen MiG-3, kojih je napravljeno nekoliko tisuća. Iako se MiG-3 pokazao boljim od MiG-a 1, njego-

va pokretljivost u zračnoj borbi nije bila osobita te je zbog maksimalne brzine od 630 km/h na visini od 7000 metara uglavnom rabljen u izvidničkim zadaćama. U međuvremenu je razvijen MiG-5 - teški dvo-motorni lovac, kojih nije mnogo proizvedeno. Na osnovama MiG-ova 1 i 3 1943. razvijen je MiG-7 koji je trebao otkloniti sve uočene nedostatke svojih prethodnika. Očigledno se u tome nije uspjelo u dovoljnoj mjeri jer MiG-7 nikada nije ušao u serijsku proizvodnju.

Tako je projektni biro MiG kraj II. svjetskog rata dočekao u vrlo nepovoljnem položaju, posebice u odnosu na projektni biro Jakovljev, koji je sovjetskom ratnom zrakoplovstvu dao najbolje lovačke avione. U bojnjem je položaju bio i projektni biro Lavočkin, koji je svoje lovce La-5NF i La-7 u velikim serijama proizvodio sve do kraja II. svjetskog rata. Zbog toga ne čudi da su Mikojan i Gurevič svoju posljednju šansu za opstanak vidjeli u Staljinovom zahtjevu za ekspresnim razvojem prvog sovjetskog lovca na mlazni pogon. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Kronika bliskoistočnog sukoba (VIII. dio)

Rat se preselio u Libanon

Iako je Libanon bio pošteđen ratova 1967. i 1973. godine, unutrašnji politički problemi, povezani s palestinskim izbjegličkim valom, pretvorili su zemlju u najdugotrajnije bliskoistočno žarište. Libanonski ratni mozaik upotpuniло je miješanje Sirije i Izraela u zbivanja te kratkotrajni pokušaj posredovanja Zapada u konfliktu slanjem vojnih kontingenata u Libanon

Hrvoje BARBERIĆ

■ Izraelski tenk napreduje kroz predgrađe Beiruta

va i kraj dominacije libanonskih kršćana. Povezivanje PLO-a s dominicilnim libanonskim muslimanima stvorilo je jaz prema kršćanskom

stanovništvu Libanona. U nastojanju da sprječi produbljivanje napesti, libanonska je vlada još 1969. dala Palestincima široku autonomiju u izbjegličkim kampovima te u području uzduž izraelske granice,

■ Godine 1975. Libanon se pretvorio u bojno polje

dok se PLO obvezao da se neće mijenjati u libanonsku unutrašnju politiku. Nakon što su dobili odriještene ruke, palestinski gerilci su s libanonskog teritorija izvodili napade na sjever Izraela na što je Izrael uvratio odmazdom na Libanon. U

jednoj takvoj akciji u travnju 1973. meta izraelskog komandoskog napada bio je i stožer PLO-a u glavnom gradu Beirutu. Libanonska je vlada pokušala zaustaviti palestinske prekogranične akcije te 1969. i 1973. godine dolazi do većih sukoba između libanonske vojske i palestinskih komandosa.

Početak libanonskog građanskog rata

U travnju 1975. napad na jednu bejrutsku crkvu izazvao je odgovor kršćanskih falangista i masakr Palestinaca. Borbe između PLO-a i libanonskih muslimana s libanonskom vojskom rezultirale su pučanjem zemlje po etničkim šavovima i prestankom funkcioniranja središnje vlasti. Zemlja je podijeljena na područje pod nadzorom kršćanskih milicija, milicija sunitskih i šijskih muslimana, Druza te palestinskih gerilaca. Glavni grad Beirut također je podijeljen na dijelove pod nadzorom kršćanskih milicija i pod kontrolom muslimanskih snaga.

Početkom 1976. godine prevagu u ratu počele su odnositi muslimanske milicije, no situaciju će u lipnju preokrenuti ulazak Sirije u libanonski rat. Dvadeset tisuća sirijskih vojnika legitimno je pozivom libanonskog predsjednika Franyeha ušlo u borbe protiv muslimanskih milicija i PLO-a te je do jeseni stavilo pod svoj nadzor polovicu zemlje. Odluka Sirije da unatoč protivljenjima u arapskom svijetu intervenira u libanonskom građanskom ratu na strani kršćanskih milicija rezultat je proglašene da bi pobjeda PLO-a isprovocirala ulazak Izraela na libanonski te-

ritorij. Koristeći se kao povodom oticom civilnog autobusa na sjeveru Izraela, u ožujku 1978. u Libanou je intervenirao Izrael. Izraelska je vojska uništila palestinske baze i potjerala gerilce PLO-a na sjever. Pod pritiskom Ujedinjenih naroda, ali tek nakon što je na jugu Libanona stvorio sigurnosnu zonu, Izrael se u ljetu 1978. povukao iz Libanona. Nakon napada na obitelj bivšeg libanonskog predsjednika Franyeha u lipnju 1978. prekinuti su dobiti odnosi Sirije i kršćanskih skupina u Libanou, a Sirija je napala kršćanske falangiste.

U lipnju 1982. Izrael se ponovno vratio u Libanon, a povod je bio palestinski pokušaj atentata na izraelskog veleposlanika u Velikoj Britaniji. Izraelske vojne kolone napredovale su prema sjeveru Libanona uništavajući palestinske baze te su peti dan od početka akcije Izraelci kontrolirali otprilike trećinu libanonskog teritorija. Na području do-

■ Borci PLO-a povlače se iz Beiruta

line Bekaa sukobile su se izraelska i sirijska vojska koja je pokušala zaštititi jedinice PLO-a na sjeveru Libanona. Izraelci su okružili nekoliko tisuća palestinskih boraca u Beiratu. Njihova je opsada trajala nekoliko mjeseci te je na posljeku potkraj kolovoza 1982. uz američko posredovanje dogovoren povlačenje PLO-a s područja Libanona u druge arapske zemlje.

Vodstvo PLO-a i većina fedajina otišli su u Siriju, a Jasser Arafat je otišao u izgnanstvo u Tunis, dok je nekoliko tisuća gerilaca PLO-a ostalo na području doline Bekaa u Libanou. Povlačenje PLO-a nadgledavale su međunarodne mirovne snage, a paralelno s povlačenjem palestinskih boraca u Libanon su

■ Libanonska kršćanska zajednica dugo je dominirala zemljom

stigle i prve francuske mirovne snage kojima će se poslije pridružiti američki i talijanski vojnici. Izraelska vojna pobjeda omogućila je kršćanskim falangistima da izaberu za predsjednika lidera kršćanskih milicija Gemayela. Nakon Gemayelovog ubojstva, kršćanski falangisti su ubili više od osam stotina palestinskih civila u izbjegličkim kampovima Sabra i Shatila na području zapadnog Beiruta.

Kraj kršćanske dominacije u Libanou

Nakon serije napada različitih libanonskih militantnih skupina na izraelske vojниke u rujnu 1983. Izrael je počeo izvlačiti trupe sa sjevera Libanona koje su se zadržale u pograničnom pojusu na jugu Libanona širokom dvanaest kilometara. Uplitanje u libanonski rat rezultiralo je ostavkom premijera Begina u kolovozu 1983., a vojni angažman u Libanou Izraelu je donio više od 1200 poginulih vojnika. U isto su vrijeme teroristički napadi Hezbollaha na zapadne vojne i diplomatske ciljeve početkom 1984. imali za posljedicu kraj zapadne vojne nazočnosti u Libanou.

U jesen 1989. u saudijskom gradu Tailu članovi starog libanonskog parlamenta, koji su predstavljali sve libanonske etničke i vjerske zajednice, donijeli su novi ustav. Ustav je predviđao veća politička prava većinskog muslimanskog stanovništva te je formalnopravno označio kraj kršćanske dominacije Libanom. No, jedan od vođa kršćanske zajednice, general Aoun, odbacio je političko rješenje iz Taila zbog neriješenog pitanja sirijske vojne nazočnosti u Libanou. Početkom 1990. libanonske snage vjerne novom predsjedniku Hrawiju uz pomoć sirijske vojske počinju ofenzivu na vojne skupine lojalne generalu Aounu. Nakon višemesecnih borbi, u listopadu 1990. slomljen je otpor Aounovih postrojbi i poražena je njegova enklava u istočnom Beirutu. Porazom Aouna slomljena je vojna moć libanonske kršćanske zajednice i uklonjena posljednja prepreka sporazumu iz Taila. Posljedica libanonskog građanskog rata bio je rast političke moći libanonskih muslimana, dok je kršćanska zajednica izgubila povlašteni položaj koji je uživala od

kolonijalnih vremena. Libanonska je vojska preuzeila nadzor nad zemljom i raspustila većinu milicija, no skupine poput šijitskog Hezbollaha ostale su i dalje snažne. Sirijska dominacija u zemlji, koja je još 1991. godine bila zapečaćena sporazumom o prijateljstvu i suradnji, protegnula se na iduće desetljeće i pol te je

kontingent sirijskih vojnika bio u Libanou do ožujka ove godine. Devedesetih je godina Libanon ušao u razdoblje gospodarske i političke stabilizacije koja je bila prekinuta tek ubojstvom bivšeg predsjednika Haririja ■

■ Menachem Begin

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Ivan Peklić: "Križevci u Domovinskom ratu do 15. 1. 1992.", Križevci, 2000.

Namjera je ove knjige prikazati početak ratnih zbijanja u Križevcima, a značenje tih zbijanja je u tome što je u ovom gradu osvojeno oružje i streljivo koje je omogućilo uspješnu obranu Hrvatske od neprijatelja. U knjizi su prikazane aktivnosti koje je poduzimala civilna vlast na području općine Križevci, ali i one strukture koje su posjedovale naoružanje. Opisana je aktivnost tadašnje Skupštine općine Križevci te iz nje proizašlog Kriznog štaba. Rad humanitarnih organizacija Crvenog križa također je bio važan, kao primjerice prihvat prognanika i izbjeglica iz drugih dijelova Hrvatske koji su dolazili na područje ove općine. Civilna zaštita dobro je obavila svoj posao osiguravši skloništa za cijelokupno stanovništvo. Najvažniji događaj u Križevcima bio je osvajanje vojnih objekata - vojarne i općinskog skladišta. U toj akciji sudjelovalo je vrlo velik broj ljudi koji su bili organizirani u različitim postrojbama, od policije i Zbora narodne garde do odreda Narodne zaštite. U toj su akciji poginula dvojica hrvatskih branitelja, a jedan je teško ranjen. Nakon što su zauzeti vojni objekti, streljivo i ostalo naoružanje slano je na ostala bojišta diljem Hrvatske. Centar za motrenje i obavlješćivanje na vrijeme je obavještavao stanovništvo o napadima iz zraka koji su uslijedili nakon zauzimanja vojnih objekata. Dio postrojbi koje su sudjelovale u oslobođanju vojnih objekata, poslije je otisao na druga hrvatska bojišta. "Ova je knjiga izvrstan primjer poštivanja dokumentarnog pristupa i obuhvata najvažnijeg dijela Domovinskog rata. Dokumentarni pristup u svojoj istinitosti nosi snažne elemente duhovnih vrijednosti, gradi zdrav ponos i pojedinču i cijeloj skupini", zapisao je u predgovoru knjige Martin Špegelj.

Nikolina PETAN

FILMOTeka

Rat svjetova - War of the Worlds (kino)

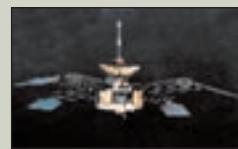
- američki akcijsko-fantastični (117 min.)
- distributer: Blitz film i video
- redatelj: Steven Spielberg
- glavni glumci: Tom Cruise (Ray Ferrier), Justin Chatwin (sin), Dakota Fanning (kći)

Godine 1898. britanski pisac George Herbert Wells napisao je apokaliptični prikaz invazije Marsovaca na naš planet. George H. Wells živio je u svijetu koji nije poznavao film i televiziju. Imao je veliku maštu i osim o Marsovima, prvi je pisao o čovjekovom putu na Mjesec ili o vremenskom stroju. Nije ni slutio kako će budući naraštaji ozbiljno shvatiti njegov rukopis. Besmrtnost "Ratu svjetova" osigurao je drugi velikan show-bussinessa Orson Welles. On je književni predložak adaptirao u radiodramu, ali tako da je slušatelje uvjero da uživo svjedoče radioprijenosu invazije Marsovaca na Zemlju. Zavladala je opća panika i tisuće ljudi su bezglavo počeli bježati pred napadom izvanzemaljaca. O toj radiopredstavi i danas se piše kao o najvećoj manipulaciji u povijesti elektroničkih medija, a zanimljivo je da su poslije tog Wellesovog prepada na ljudske živce u parlamentima diljem svijeta doneseni brojni zakoni kojima je zabranjena uporaba medija na taj način. Više od stotinu godina poslije nastanka knjige, "Rat svjetova" je još jedanput adaptiran, ovaj put je prebačen na filmsku vrpcu. Učinio je to treći velikan - Steven Spielberg, udružen s jednim od najpopularnijih glumaca današnjice Tomom Cruiseom s kojim je uspješno surađivao na svom posljednjem projektu ("Specijalani izvještaj"). Njih dvojica, te izvrsna priča i gomila novaca u budžetu za produkciju obećavali su mnogo, no to se nije dogodilo. Osim gomile spektakularnih efekata i izvrsne glume Dakote Fanning u ulozi djevojčice suočene s propašću svijeta, u ovom se filmu nema što hvaliti. Cruisovo preglumljivanje i slaba režija naveli su me na zaključak da je ovo najlošiji Spielbergov film. Rat svjetova jedno je od najneočekivanih filmskih razočaranja u posljednjih nekoliko godina, a svi ma koji žele vidjeti dobar znanstveno-fantastični film umjesto ovoga mogu toplo preporučiti posljednju epizodu Lucasovih "Ratova zvijezda" ili "Batman-početak" (još uvijek su u kinu, a uskoro i u videoteci).

Leon RIZMAUL

15. srpnja 1965. Prve slike s Marsa

Svemirski brod Mariner 4, koji je lansiran potkraj studenog 1964. a nosio je na sebi televizijsku kameru i još nekoliko znanstvenih instrumenata za proučavanje Marsove površine, stigao je sredinom srpnja 1965. na svoje odredište. Nešto poslije ponosi

15. srpnja Mariner 4 je počeo slati slike Marsove površine. Na osnovi tih fotografija znanstvenici su zaključili da kanali koji prolaze Marsovom površinom nisu kanjoni riječa, kako je to američki astronom Percival Lowell zaključio gledajući Marsovu površinu svojim teleskopom u XIX. stoljeću. Ti kanali jesu bili riječni, ali prije više stotina milijuna godina. Misija Mariner 4 približila nam je planet za koji se opravdano prepostavlja da je na njemu nekad postojao život, a možda postoji i danas skriven od naših pogleda.

17. srpnja 1938. Krivi smjer Corrigan

U tridesetim godinama XX. stoljeća mnogi su ludo hrabri avanturisti rušili barijere u svladavanju zračnih prostranstava pomoću zrakoplova. Jedan od njih bio je i Teksašanin Douglas Corrigan. Prvi put svijet je čuo za njega 1927. kada je bio jedan od mehaničara slavnog Charlesa Lindberga na povijesnom letu preko Atlantika. No, Corrigan je želio slavu samo za sebe. Deset godina poslije kupio je stari zrakoplov predviđen za otpad, preuređio ga i napravio pothvat. Našao je sponzore i krenuo na put iz Kalifornije u New York. U to vrijeme transkontinentalni letovi više nisu bili nikakva novost, no Corrigan je privukao pozornost jer je letio u tako lošem i starom zrakoplovu da su mu svi odreda predviđali pad prije dolaska na cilj. Corrigan je ipak uspio, a kada je stigao u New York, sve okupljene je začudio novim suludim planom. Tražio je sponzore koji bi mu odmah omogućili let preko Atlantika u Europu. Nitko, naravno, nije pristao, no Corrigan je ipak skupio dovoljno za gorivo do Kalifornije. Poletio je 17. srpnja 1938. prema zapadu, a onda iznenada promijenio smjer za 180 stupnjeva i nestao u oblacima iznad Atlantika. Kada je 28 sati kasnije sletio u Dublinu tvrdio je da mu se kompas potrgao te da je izgubio smjer i da pojma nema kako se našao u Irskoj. Američka letačka asocijacija mu je zbog svojeglavosti oduzela letačku licencu, a simpatizeri su mu iskovali nadimak "Krivi smjer Corrigan". Na posljeku mu je letačka dozvola ipak vraćena, a na povratku u Ameriku je dočekan kao heroj.

Leon RIZMAUL

DUHOVNOST

Recepti za život

Gledajući naš obrazovni sustav, od predškolske dobi pa sve do sveučilišta, kao i brojne znanstvene radove te sredstva javnog priopćavanja, čovjek se zapita - što nam se događa? Zatrpani smo mnoštvom nevažnih i manje važnih stvari koje su iz područja materijalnog, a nitko nas ne uči kako se ponašati ako obolelimo od raka ili ako nam je netko blizak narkoman. Nemoćni smo pred samoubojstvima i brakorazvodnim parnicama. Nitko ne odgovara na pitanja zašto smo rođeni i zašto umiremo, zašto moramo živjeti i trpjjeti, zašto se troše enormna sredstva za naoružanje a milijuni umiru od gladi, zašto se ubijaju nevina djeca abortusima ili pak starci i bolesni eutanazijom, zašto su nam zatvori i popravni domovi prebukirani, zašto sve više pijemo tablete za smirenje i patimo od nesanice,... Na gomilu pitanja "zašto" jedan je profesor znao odgovoriti svojim studentima: "Svi recepti za život nalaze se u Bibliji, otvorite je!"

Mirko ČOSIĆ

Francusko pomorsko pješaštvo

tvom od 940 poljskih i 1500 protutenkovskih topova, a mogla je računati i na pomoć 9000 zrakoplova.

Pod Montgomeryevim su zapovjedništвом bili i francuski vojnici. Ostalo je zabilježeno kako strog izraz lica, a kadšto i pomalo zastrašujući izgled, nisu bili rijetkost među francuskim kolonijalnim časnicima koji su u ranim godinama **II. svj. rata** zapovijedali pješačkim i topničkim bojnama sastavljenim od boraca koje je **Charles de Gaulle** skupio na različitim stranama svijeta i оформio svoju **Slobodnu francusku brigadu**. Jedna je bojna te brigade stigla iz **Polinezije**, druga iz **zapadne Afrike**, a posebice su cijenjeni bili borci **Senegalci**. Njihovi su zapovjednici nosili odore koje su bile mješavina britanskih i francuskih dijelova odjeće i opreme. U svakom slučaju, uvek su nosili uske kape francuskog pomorskog pješaštva, s lako prepoznatljivim simbolom - zlatnim sidrom, koji se nerijetko ponavlja i na vrhu ovratnika, na mjestu gdje se u nekim vojskama svijeta (primjerice u belgijskoj), nosi oznaka čina.

Neobičajeno je, pak, bilo da se takva oznaka pripadnosti u obliku trokuta stavljala na britansku vjetrovku s dva prsna našivena džepa, stegnutu u struku. Drugi romanski dodatak na angloodoru bile su oznake činova na epoletama: prikazani časnik je poručnik jer ima dvije zlatne pruge na plavoj podlozi, a da je pripadnik Slobodne francuske brigade, govori oznaka - štit s lorenškim križem na lijevoj podlaktici.

Pojas i korice za pištolj su francuski, ali kratke hlače (*shorts*) britanski su proizvod, u ovom slučaju malo presavijene iznad koljena. Što zbog lakšeg nošenja sukladno klimatskim prilikama, a što zbog izražavanja stila pojedinca. Kaciga je britanska, ali s ucrtanom francuskom trobojnicom.

Jurica MILETIĆ

U jesen 1942. feldmaršal Montgomery u sjevernoj Africi pod svojim zapovjedništвом imao 1100 tenkova, od kojih je 270 bilo tipa *Sherman* i 210 tipa *Grants*, s još stotinu u pričuvu. Njegova je armija brojala 230 000 ljudi raspodjeljenih u 86 jakih bojni, potpomoognutih topniš-

www.airforcetimes.com

Rijekost je na webu pronaći internet izdanje tiskovine, a da je k tomu besplatno. No, ovaj put riječ je baš o takvom izdanju, ili da budemo precizniji, riječ je o **magazinu o zrakoplovstvu** u kojem je najveći dio sadržaja besplatan. To se ponajprije odnosi na sve tekstove i reporta-

že, najave i arhivu, dok, na žalost, fotografije bez *log in password* ne možete downloadati, već ih možete pregledavati u nižoj rezoluciji (440x265), što je dovoljno tek za ekransku rezoluciju (72 dpi).

Site je vrlo profesionalno odrđen, update se obavlja svakodnevno, a ako bismo procjenjivali vrijednost i atraktivnost tekstova i novosti, tad bismo siteu mogli dati dosta visoku ocjenu. Raznolikost tema i tematskih cjelina je velika, te stoga može zadovoljiti ukus velikog broja čitatelja i posjetitelja. Zanimljivo je da na dnu sitea postoje linkovi prema drugim tiskovinama istog nakladnika, tj. internet verzijama **Timesa** za mornarice, kopnenu vojsku, marinice i vojsku općenito. Svakako, linkovi koje obvezno treba posjetiti.

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Francuska kapitulacija pred Nijemcima potpisana je u proljeće 1940. u:
- A kolibi
 - B rječnom brodu
 - C vagonu

2. Charles de Gaulle u Englesku je prebjegao:
- A ratnim brodom
 - B avionom
 - C čamcem

3. Šef vichyjevske francuske države bio je:
- A Maxime Weygand
 - B Charles de Gaulle
 - C Philippe Petain

4. Zapovjedništvo snaga slobodne Francuske se od svibnja 1943. nalazio u:
- A Britaniji
 - B Libiji
 - C Alžiru

5. Pariz je oslobođen od Nijemaca u kolovozu godine:
- A 1943.
 - B 1944.
 - C 1945.

MINISTARSTVO OBRANE RH

Služba za gospodarenje nekretninama

Pula, grad star 3000 godina, u kojem se graje stari i novo, i u kojem se nadahnuće pronaliči poznati piaci i kompozitori, obiluje mnogobrojnim kulturnim spomenicima i mnoltvom turističkih objekata te nizom prekrasnih plaža koje su smještene u blizini i izvan grada pod zaštitom brojnih lumaraka.

Hotel "Veli Jože" kapaciteta 120 ležaja zadovoljuva kategoriju hotela s dvije zvjezdice, smješten je u širem gradskom središtu te pruža usluge smještaja u dočekvenim, trokrevetnim sobama i apartmanima. Neposredna blizina gradskog platea Valkane i gradskog središta zadovoljava potrebu gostiju za ljepotom prirode, mora i povijesnog nasljeda stare gradskе jezgre. Otvoren je tijekom cijele godine, a neposredna blizina Doma hrvatskih branitelja, u kojem se nalazi jedna od najljepših kavara u gradu, kavara "Mozart", ponosi će kako dnevni ukitak opuštanja, tako večernji izlazak uz plesnu glazbu.

Split, gospodarsko, kulturno, prometno, turističko središte Dalmacije, zahvaljujući dugogodišnjoj turističkoj tradiciji, te brojnim kulturnim znamenostima privlači brojce godišnje tijekom cijele godine.

Hotel "Zagreb", smješten u turističkom naselju "Duljevo", ima kapacitet 180 ležaja u dočekvenim, trokrevetnim sobama i apartmanima, i otvoren je cijelin godina.

Turističko naselje "Duljevo" obilježe brojnim sportsko-rekreativnim sadržajima, te ima i vlastitu plažu.

Zbog blizine gradskog središta, hotel "Zagreb" je pogodno mjesto za održavanje seminarâ, kongresa i raznih vranih domaćinska te se tako u potpunosti kvalitetom udruge uklasio u turističku ponudu regije u kojoj je smješten.

Hotel "Veli Jože"
Bečka 7
52000 Pula
tel.: 052 / 551-182, 551-320
fax: 052 / 214-240

Hotel "Zagreb"
Duljevo, Put Duljeva 23
21000 Split
tel.: 021 / 353-280
fax: 021 / 353-202

ca

